

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
« СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»
за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року**

1.ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРУППУ КОМПАНІЙ

2.ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАВЕРШИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2017 РОКУ

3.ПЕРЕЛІК ФОРМ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАВЕРШИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2017 РОКУ

4.ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ ГРУПИ

5.ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИПУЩЕННЯ

6. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

- 6.1. Основні засоби.
- 6.2. Фінансові інструменти.
- 6.3. Активи, що утримуються для продажу або розподілу
- 6.4. Інвестиційна нерухомість
- 6.5. Орендовані активи.
- 6.6. Резерви за зобов'язаннями та платежами
- 6.7. Операції страхування.
- 6.8. Визнання доходів від страхової діяльності
- 6.9. Визнання інших доходів
- 6.10. Визнання витрат
- 6.11. Зобов'язання за пенсійними програмами
- 6.12. Зобов'язання за виплатами працівникам
- 6.13. Податок на прибуток
- 6.14. Операції в іноземній валюті
- 6.15. Інші положення облікової політики. Вплив зміни облікової політики.

7. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ. ОЦІНКИ І ПРИПУЩЕННЯ

8. НОВІ СТАНДАРТИ ТА ТЛУМАЧЕННЯ

9. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

- 9.1 Короткострокові депозити в банках
- 9.2 Грошові кошти на поточних рахунках та їх еквіваленти
- 9.3 Грошові кошти в дорозі

10. ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

11. ОСНОВНІ ЗАСОБИ, НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ. ІНВЕСТИЦІЙНА НЕРУХОМІСТЬ

12. ЗАЛИШОК КОШТІВ У ЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВНИХ ФОНДАХ

13. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ТА ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

14. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СУМИ КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

15. ВІДСТРОЧЕНІ ПОДАТКОВІ АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

16. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

- 16.1. Інформація про сформований статутний капітал
- 16.2.Резервний капітал
- 16.3. Нерозподілений прибуток
- 16.4. Капітал в дооцінках
- 16.5. Інші резерви

16.6 Управління капіталом

- 17. ВАЛОВА СУМА ОТРИМАНИХ ДОХОДІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- 18. ДОХОДИ ВІД ІНВЕСТУВАННЯ КОШТІВ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ
- 19. ЧИСТІ СТРАХОВІ ВИПЛАТИ ТА ВІДШКОДУВАННЯ
- 20. АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ ТА ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ
- 21. ДОХОДИ (ВИТРАТИ) ВІД ЗМІНИ ІНШИХ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ
- 22. ВИТРАТИ НА ЗБУТ
- 23. ПІДПИСАНІ СТРАХОВІ ПРЕМІЇ
- 24. ТЕХНІЧНІ РЕЗЕРВИ СТРАХОВИКА
 - 24.1 Резерви незароблених премій
 - 24.2. Резерв заявлених, але не виплачених збитків
 - 24.3.Резерв збитків, які виникли, але не заявлені
 - 24.4.Резерв коливання збитковості та резерви катастроф
 - 24.5. Оцінка адекватності сформованих страхових зобов'язань
- 25. РЕЗЕРВИ З СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ
- 26. ВИТРАТИ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК
- 27. СТРАХОВІ ВИПЛАТИ
- 28. ПОВ'ЯЗАНІ СТОРОНИ
- 29. ПОТЕНЦІЙНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ
- 30. ОЦІНКА СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ
- 31. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ
- 32. СУДЖЕННЯ ЩОДО ПЕРЕРАХУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СКЛАДЕНОЇ НА 31.12.2017 РОКУ У ВІДПОВІДНОСТІ МСБО 29 «ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ В УМОВАХ ГІПЕРІНФЛЯЦІЇ»
- 33. ОЦІНКА ЗДАТНОСТІ ГРУПИ ЗДІЙСНЮВАТИ ДІЯЛЬНІСТЬ НА БЕЗПЕРЕРВНІЙ ОСНОВІ
- 34. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ
«БРОКБІЗНЕС» за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року**

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРУППУ КОМПАНІЙ

Станом на 31.12.2017р. група компаній (далі Група) включала :

Материнська компанія – **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»**

Дочірня компанія - **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ «БРОКБІЗНЕС»**

Номінальна вартість акції становить – 100 грн.

Неконтрольована доля учасника у капіталі дочірньої компанії становить 0,02%.

**2. ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАВЕРШИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2017 РОКУ**

Керівництво несе відповідальність за підготовку консолідованої фінансової звітності, яка достовірно відображає фінансовий стан Групи компаній станом на 31 грудня 2016 року, а також результати його діяльності, рух грошових коштів та зміни в капіталі за рік, який закінчився 31 грудня 2017 року, у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

**3. ПЕРЕЛІК ФОРМ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО
ЗАВЕРШИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2017 РОКУ**

Фінансова звітність Компанії підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в редакції затвердженої Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності, що розміщені на сайті Міністерства фінансів України станом на 31.12.2017.

Відповідно до вимог **МСБО 1** «Подання фінансової звітності»

Повний комплект фінансової звітності включає:

- а) консолідований звіт про фінансовий стан на кінець періоду;
- б) консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за період;
- в) консолідований звіт про зміни у власному капіталі за період;
- г) консолідований звіт про рух грошових коштів за період;
- г) примітки до консолідованої фінансової звітності, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення;

Відповідно до Наказу Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року за № 73 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» суб'єкти, що згідно законодавства складають консолідовану звітність за МСФЗ, повинні надавати:

- **консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) (далі – баланс),**
- **консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) (далі – звіт про фінансові результати),**
- **консолідований звіт про рух грошових коштів,**
- **консолідований звіт про власний капітал,**
- **примітки до консолідованої фінансової звітності.**

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ ГРУПИ

МАТЕРИНЬСЬКА КОМПАНІЯ

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»

Юридична адреса:	04050 м. Київ, вул. Білоруська, 3
Фактична адреса:	04050 м. Київ, вул. Білоруська, 3
Дата державної реєстрації	15.12.1993
Адреса сторінки в мережі Інтернет	http://www.bbs.ua/
Види діяльності згідно КВЕД : 65.12 65.20 65.22	Інші види страхування, крім страхування життя Перестрахування Діяльність страхових агентів, брокерів
Свідectво про реєстрацію фінансової установи	Реєстраційний № 11101201
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	20344871
Сплачений статутний капітал	51 400 тис.грн
Сертифікат відповідності менеджменту якості ISO 9001:2008	У 2009 році Компанія першою на страховому ринку України отримала Сертифікат відповідності системи менеджменту якості стандарту ISO 9001:2008 . В 2015 році за результатами ресертифікаційного аудиту системи менеджменту якості стандарту ISO 9001:2008 , ПрАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» підтвердила дію сертифікату
Акціонери	Основним акціонером Компанії є ПАТ «ЗНВКІФ «КАСКАД – ІНВЕСТ» -50% статутного капіталу; 50% належать юридичним особам-нерезидентам
Документи, що підтверджують право на провадження страхової діяльності: ліцензії АВ №547191, АВ №547184, АВ №547205, АВ №547186, АВ №547182, АВ №547202, АВ №547204, АВ №547180, АВ №547185, АВ №547197, АВ №547183, АВ №547194, АВ №547212 АВ №547196 АВ №547199 , АВ №547198, АВ №547188; АВ №547201 АВ №547207 АВ №547214 АВ №547203 АВ №547210 АВ №547209 АВ №547190 АВ №547213 АВ №547206 АВ №547211 АВ №547189 АВ №547195 від 24.11.2010 р., від 21.01.2011 р., АГ №569292, АД №039931 від 05.10.2012 р., АЕ №198617 від 12.04.2013 р., АЕ №293874 від 27.06.2014 р. та Розпорядження N 2792 від 17.11.2015 р	

Протоколом Загальних зборів акціонерів від 20.04.2017 року №50 було затверджено нову редакцію Статуту Приватного акціонерного товариства «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС» (реєстраційний номер справи 1 074 002125 28).

22.04.2017р. Протоколом Загальних зборів акціонерів було затверджено нову редакцію Статуту ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА « КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ «БРОКБІЗНЕС» (реєстраційний номер справи 1 074 02 7737 52).

04.12. 2017р. ПрАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС» отримала підтвердження рейтингу на рівні **uaAA-** за національною шкалою від РА «Експерт-Рейтинг»

Станом на 31 грудня 2017 року Компанія має 7 філій:

Найменування	Місце знаходження	телефони
Київська регіональна філія	04050, м. Київ, вул. Білоруська, 3 офіс 2	(044)331-01-52
Київська філія	04050 м.Київ, вул. Білоруська, 3, офіс 4	(044)277-21-28
Третя Київська філія	07400 Київська область, м. Бровари, вул. Металургів, 51	(044)277-21-61
Полтавська філія	36020 м. Полтава, вул. Небесної Сотні, 4, офіс 36	(0532)615-188
Харківська філія	61002 м.Харків, Свободи, 7/9	(057)719-52-26
Друга Львівська філія	79007 м. Львів, вул.Шпитальна, 9	(0322)95-76-06
Львівська філія	79026 м.Львів, вул. Стрийська, 72	(032)244-31-44

ПрАТ «Страхова компанія «Брокбізнес» є засновником та володіє 99,98% акцій **ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ «БРОКБІЗНЕС»**

**ДОЧІРНЯ КОМПАНІЯ
«ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ
«БРОКБІЗНЕС»**

Юридична адреса:	04050, Україна, м. Київ, вул. Білоруська, 3
Фактична адреса:	04050, Україна, м. Київ, вул. Білоруська, 3
Дата державної реєстрації	15.11.2007 р.
Адреса сторінки в мережі Інтернет	www.bbs-life.com.ua
Банківські реквізити :	П/р 26501300629490 в ГУ по м. Києву та Київській області АТ «ОЩАДБАНК», МФО 322669
Види діяльності згідно з ЄДРПОУ	65.11 Страхування життя
Реєстраційний номер у реєстрі фінансових установ	11102177
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	35529829
Документи ,що підтверджують право на здійснення відповідних видів страхування:	Ліцензія страхування життя АВ №500008 від 14.04.2011 р. строк дії з 17.04.2008 р. безстрокова
Основний акціонер, що володіє суттєвою часткою у статутному капіталі Компанії	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»
Дата затвердження фінансової звітності	10.02.2017р.

5. ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИПУЩЕННЯ

Дану фінансову звітність було підготовлено на основі методу нарахування (за винятком звіту про рух грошових коштів). Відповідно до цього методу, результати операції визнаються за фактом їх здійснення (а не за фактом отримання або витрачання грошових коштів або їх

еквівалентів), відображаються в облікових записах і включаються у фінансову звітність періодів, до яких відносяться.

Дана фінансова звітність була підготовлена з урахуванням пріоритету економічного змісту над юридичною формою.

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі історичної вартості, *за винятком оцінки фінансових інструментів за справедливою вартістю у відповідності до МСБО 39 «Фінансові інструменти: Визнання та оцінка» та страхових зобов'язань, що оцінюються у відповідності до МСФЗ 4 «Страхові контракти».*

Група застосовує відповідні до МСФЗ методи визначення справедливої вартості.

Основою визначення справедливої вартості є *припущення, що Група діє безперервно і не має ні наміру, ні потреби ліквідувати чи суттєво скоротити обсяг своєї діяльності або здійснювати операції за несприятливих умов.*

Фінансові інструменти, щодо яких Група визначає справедливу вартість, є такими, що мають котирування на активному ринку, їх ціни регулярно доступні та відображають фактичні і регулярно здійснювані ринкові операції між незалежними сторонами.

Існування опублікованих цін котирування на активному ринку є, як правило, найкращим доказом справедливої вартості, який застосовує Група для оцінки фінансового інструменту.

Оцінка дебіторської та кредиторської заборгованості Групи здійснюється первісно за її номінальною (контрактною) вартістю, в подальшому базуючись на припущенні того, що дебіторська та кредиторська заборгованість є короткостроковою, Група вважає, що її номінальна вартість є справедливою і не амортизується.

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що *Група є підприємством, яке здатне продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому.* Це припущення передбачає реалізацію активів і виконання зобов'язань в ході звичайної діяльності. Управлінський персонал та акціонери мають намір і в подальшому продовжувати свою діяльність.

Управлінський персонал Групи вважає припущення щодо здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі прийнятним.

На дату затвердження звітності Компанія функціонує в нестабільному середовищі, пов'язаному як із світовою економічною кризою, так і економічною та політичною кризою в Україні, що триває протягом останнього часу. Поліпшення економічної ситуації в країні в значній мірі залежатиме від ефективності фінансових і інших заходів, які здійснюватимуться урядом України. Тому неможливо достовірно оцінити ефект впливу поточної економічної ситуації на ліквідність і дохід Компанії, стабільність і структуру операцій із споживачами і постачальниками. В результаті виникає істотна невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції, можливість відшкодування вартості активів Компанії і здатність Компанії обслуговувати і платити по своїх боргах у міру настання термінів їх погашення. Дана фінансова звітність не включає ніяких коригувань, які можуть мати місце в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі і зможуть бути оцінені.

Ця фінансова звітність є консолідованою фінансовою звітністю Групи.

Допущення і застосовані на їх основі розрахункові оцінки, що стосуються формування резерву під знецінення дебіторської заборгованості по операціях страхування, по формуванню страхових резервів, по відображенню умовних доходів та зобов'язань, постійно аналізуються на предмет необхідності їх зміни. Зміни в попередніх оцінках визнаються у звітному періоді, коли ці оцінки були переглянуті, і у всіх наступних періодах, порушених зазначеними змінами.

6. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Основні принципи облікової політики, викладені нижче, застосовувалися послідовно при складанні цієї фінансової звітності.

6.1. Основні засоби.

До основних засобів відносяться матеріальні активи, в яких очікуваний строк експлуатації для використання у наданні послуг, в адміністративних цілях більше одного року, термін корисного

використання перевищує 1 рік, та є ймовірність отримання майбутніх економічних вигід, первісна вартість яких більша за 6000 грн.

Основні засоби обліковуються за моделлю собівартості і відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

Вартість придбання включає витрати, які безпосередньо відносяться до придбання активу.

Якщо одиниці основних засобів складаються з суттєвих компонентів, що мають різні строки корисного використання, вони обліковуються як окремі одиниці основних засобів. Прибутки та збитки від вибуття одиниці основних засобів визначаються шляхом порівняння надходжень від її вибуття з її балансовою вартістю та визнаються за чистою вартістю за рядками «Інші доходи» або «Інші витрати» у прибутку чи збитку. Після продажу переоцінених активів всі пов'язані з продажем суми, включені до резерву переоцінки, переносяться до накопиченого нерозподіленого прибутку.

Подальші витрати, понесені на заміну частини одиниці основних засобів, визнаються у балансовій вартості такої одиниці, якщо існує ймовірність того, що така частина принесе Групі майбутні економічні вигоди, а її вартість може бути достовірно оцінена. При цьому припиняється визнання балансової вартості заміненої частини.

Витрати на поточне обслуговування основних засобів визначаються у складі прибутку або збитку за період, у якому вони були понесені.

Знос нараховується на одиниці основних засобів з дати їх встановлення та готовності до експлуатації, а для активів, створених за рахунок власних ресурсів – з дати завершення створення активу та його готовності до використання. Знос нараховується на вартість придбання активу за вирахуванням його ліквідаційної вартості. Значні компоненти активу оцінюються окремо, і якщо строк корисного використання будь-якого компонента відрізняється від строків корисного використання решти компонентів активу, знос такого компонента нараховується окремо.

Ліквідаційна вартість встановлена на рівні нуля. Ліквідаційну вартість та строк корисної експлуатації активу Група переглядає на кінець кожного фінансового року.

Обліковою одиницею бухгалтерського обліку основних засобів прийнято об'єкт основних засобів.

Знос основних засобів визнається у складі прибутку або збитку.

Класифікацію методів амортизації і строків корисного використання основних засобів встановлено по групах:

групи об'єктів	Строк корисного використання (років)
Будинки та споруди	20
Обладнання охорони та сигналізації	5
Комп'ютери та обладнання до них, принтери, банкомати, телефони	5
Копіювальні машини	5
Кондиціонери, холодильне обладнання, аудіо та відеотехніка	4
Касове обладнання	4
Автотранспорт	5
Меблі, сейфи	6-9
Вивіски	4
Інші	12

Земля та незавершені капітальні вкладення не амортизуються.

Знос поліпшень орендованих активів нараховується протягом менш тривалого з двох строків: строку оренди або строку їх корисного використання, крім випадків, коли існує обґрунтована впевненість у тому, що Група отримає право власності на відповідні активи до кінця терміну оренди.

Амортизація нематеріальних активів проводиться за прямолінійним методом

По групі встановлені наступні строки корисного використання нематеріальних активів:

Групи об'єктів нематеріальних активів	Строк корисного використання (років)
Права на об'єкти промислової власності	5
Інші нематеріальні активи	10
Авторські та суміжні з ними права	5
Ліцензії на впровадження страхової діяльності	Безстрокові

Ліцензії на впровадження страхової діяльності є активами з невизначеним строком використання, тому їх облік здійснюється без нарахування амортизації.

6.2. Фінансові інструменти.

Фінансові інструменти. До фінансових інструментів відносяться інвестиції в боргові та інші цінні папери, торговельна та інша дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, позики, а також торговельна та інша кредиторська заборгованість.

Всі угоди з купівлі або продажу фінансових активів, визнаються на дату укладення угоди, або на дату, коли Група приймає на себе зобов'язання придбати або продати актив, згідно з умовами договорів.

Група класифікує свої фінансові активи при їх первісному визнанні.

Фінансові активи спочатку визнаються за історичною (первісною) вартістю. Справедлива вартість фінансового інструменту коригується на витрати на проведення операції, які в подальшому відображаються у складі фінансових результатів.

Подальша оцінка фінансових активів залежить від їх класифікації.

Фінансові активи:

фінансові активи, доступні для продажу, які оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відображаються у складі **прибутку та збитку за період**. До фінансових активів, доступних для продажу, які оцінюються *Групою* за справедливою вартістю, належать акції українських емітентів.

інші фінансові активи:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- позики та дебіторська заборгованість;
- активи перестрахування.
- залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах.

Фінансові активи, що переоцінюються *Групою* за **справедливою вартістю**, відображаються в балансі у складі довгострокових фінансових інвестицій за справедливою вартістю, а зміни справедливої вартості **визнаються у складі прибутку та збитку за період**.

Дебіторська заборгованість за операціями страхування, перестрахування та інша дебіторська заборгованість

Позики та дебіторська заборгованість є не котирувані на активному ринку фінансові активи, що передбачають одержання фіксованих або тих, що можуть бути достовірно визначеними платежів.

Дебіторська заборгованість за страховими послугами – це дебіторська заборгованість, що виникла в результаті реалізації послуг *Групи* своїм страхувальникам, і є дебіторською заборгованістю, що не призначена для перепродажу, яка обліковується за справедливою вартістю (фактичною первісною вартістю за вирахуванням збитків від зменшення корисності).

Дебіторська заборгованість від перестраховиків за страховими виплатами визнається у момент визнання кредиторської заборгованості за відповідними страховими виплатами.

Дебіторська заборгованість від страхових агентів, брокерів та посередників визнається за сумами премій, отриманих ними та наданої звітності щодо цих премій, але не переданих страховику до закінчення звітного періоду. Премії обліковуються до відрахування комісій, що сплачуються посередникам

Група створює резерв на покриття збитків від зменшення корисності, що ґрунтується на її оцінці понесених збитків відносно дебіторської заборгованості від страхової діяльності, іншої дебіторської заборгованості та інвестицій. Основними складовими цього резерву є окремо оцінюваний збиток, що відноситься до окремих значних ризиків, та збиток, що оцінюється на підставі індивідуального аналізу кожного дебітора.

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах – це сума резервних фондів, що належать страховику, та які перебувають в управлінні МТСБУ відповідно до вимог чинного законодавства фонд захисту потерпілих та фонд страхових гарантій). Залишок коштів у МТСБУ спочатку визнається за сумою платежів, здійснених до централізованих страхових резервних фондів під управлінням МТСБУ. Крім того, цей залишок збільшується на суму додаткових коштів, які у подальшому відраховуються до МТСБУ, і зменшується на суму страхових виплат та пов'язаних з ними витрат, які відшкодовуються МТСБУ за рахунок цих коштів у частці, віднесеної на страховика. Процентні доходи, зароблені за залишком коштів у МТСБУ, визнаються у складі фінансового доходу та призводять до збільшення залишку коштів у МТСБУ. Оскільки залишок коштів у МТСБУ не має фіксованого строку, *він відноситься до категорії фінансових активів для подальшого* продажу і обліковується відповідним чином згідно з вимогами МСБУ 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Станом на кінець кожного звітного періоду страховики оцінюють залишок коштів у МТСБУ за справедливою вартістю з урахуванням його імовірного очікуваного відшкодування та процентного доходу до отримання. Зменшення вартості залишків на підставі знецінення коштів відображається через фінансовий результат у періоді, коли прийнято визнання таких збитків Президією МТСБУ.

До складу **інших фінансових активів** належать *грошові кошти та їх еквіваленти*, що включають кошти на поточних рахунках у банках, інших рахунках в банках (депозитні), грошові кошти в касі *Групи*, грошові кошти в «дорозі», які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які *характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості*.

До еквівалентів грошових коштів *Група* відносить кошти розміщені на депозитних рахунках, термін повернення яких на звітну дату, **не перевищує три місяці**.

Припинення визнання.

Визнання фінансового активу (або, частини фінансового активу або частини групи аналогічних фінансових активів) припиняється, якщо:

- термін дії прав на отримання грошових потоків від активу минув;
- *Група* передала свої права на отримання грошових потоків від активу або взяла на себе зобов'язання по виплаті третій стороні одержуваних грошових потоків у повному обсязі та без істотної затримки по «транзитній» угоді; і або (а) *Група* передала практично всі ризики і вигоди від активу, або (б) *Група* не передала, але й не зберігає за собою, практично всі ризики і вигоди від активу, але передала контроль над цим активом.

Знецінення фінансових активів наприкінці кожного звітного періоду *Група* оцінює, наявністю об'єктивних свідчень того, що корисність фінансового активу або групи фінансових активів зменшується. Якщо таке свідчення є, *Група* визначає суми збитку від зменшення корисності.

До об'єктивних свідчень знецінення фінансових активів можуть бути віднесені неплатежі, інше невиконання боржниками своїх зобов'язань, реструктуризація заборгованості перед *Групою*, зникнення активного ринку, тощо.

На кожну звітну дату *Група* оцінює наявність об'єктивних ознак знецінення фінансового активу або групи фінансових активів. Фінансовий актив або група фінансових активів вважаються знеціненими тоді і тільки тоді, коли існує об'єктивне свідчення знецінення в результаті однієї або більше подій, що відбулися після первісного визнання активу (наступ «випадку понесення збитку»), які піддаються надійній оцінці і впливатимуть на очікувані майбутні грошові потоки по фінансовому активу або групи фінансових активів.

Фінансові зобов'язання.

Групи може мати наступні фінансові зобов'язання:
дивіденди, що підлягають виплаті акціонерам,
кредиторська заборгованість;
зобов'язання за договорами страхування.

Кредиторська заборгованість, пов'язана зі страховою діяльністю та зобов'язання за страховими контрактами будуть розглянуті окремо.

Група класифікує свої фінансові зобов'язання при їх первісному визнанні. Оцінка фінансових зобов'язань здійснюється за тими ж принципами що і оцінка фінансових активів.

Кредиторська заборгованість за послуги – включає розрахунки з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи і надані послуги, в тому числі з компаніями – перестраховиками і посередниками щодо продажу послуг *Групи*.

Інша поточна кредиторська заборгованість – включає розрахунки за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, розрахунки з підзвітними особами, розрахунками за страхуванням, розрахунки за іншими операціями, в тому числі розрахунки із страхувальниками за страховими випадками.

Тестування на знецінення фінансових зобов'язань *Група* проводить аналогічно тесту на знецінення фінансових активів.

Припинення визнання. Визнання фінансового зобов'язання в балансі припиняється якщо зобов'язання погашено, анульовано або термін його дії минув.

Якщо фінансове зобов'язання замінюється іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво інших умовах, або якщо умови наявного зобов'язання значно змінені, така заміна або зміни враховуються як припинення визнання первісного зобов'язання і початок визнання нового зобов'язання, а різниця в їх балансовій вартості визнається у звіті про фінансові результати.

Договори перестрахування як фінансові інструменти.

Група здійснює перестрахування ризиків за договорами страхування і отримує суми перестрахових відшкодувань у відповідності до умов договорів перестрахування. Передані ризики за договорами перестрахування, згідно із Законом України «Про страхування», не звільняють від відповідальності за договорами страхування.

Обсяг страхових зобов'язань перестраховика, що зменшують страхові зобов'язання *Групи*, на кожну звітну дату оцінюється одночасно з розрахунком страхових резервів. Одночасно, на кожну звітну дату *Група* переглядає частки перестраховиків у страхових зобов'язаннях на предмет їх знецінення. *Група* моніторить фінансовий стан перестраховика. Договорами перестрахування передбачено надання перестраховиком проміжної фінансової звітності та інших даних щодо платоспроможності перестраховика.

Дебіторська і кредиторська заборгованість за договорами перестрахування є короткостроковою і оцінюються згідно відповідних МСФЗ.

Зазначені оцінки фінансових активів і фінансових зобов'язань забезпечує достовірність та співставність показників фінансової звітності *Групи*.

6.3. Активи, що утримуються для продажу або розподілу

Довгострокові активи чи групи вибуття, що включають активи чи зобов'язання, відшкодування вартості яких очікується за рахунок продажу або розподілу, а не постійного використання, класифікуються як утримувані для продажу або розподілу.

Безпосередньо перед віднесенням активів чи компонентів групи вибуття до категорії утримуваних для продажу виконується їх переоцінка відповідно до облікової політики *Групи*. Після цього активи чи група вибуття оцінюються за меншою з двох величин: за балансовою вартістю чи за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на реалізацію. Збитки від зменшення корисності після початкової класифікації активів як утримуваних для продажу або розподілу та подальші прибутки чи збитки від переоцінки визнаються в прибутку або збитку. Прибутки, що перевищують кумулятивний збиток від зменшення корисності не визнаються.

Амортизація чи знос на довгострокові активи, що класифікуються як утримувані для продажу або розподілу, не нараховуються.

6.4. Інвестиційна нерухомість

Представляє собою офісні приміщення, які утримуються з метою отримання довгострокових доходів від оренди або приросту вартості та не використовується *Групою*. Інвестиційна нерухомість

первісно оцінюється за собівартістю, включаючи витрати на здійснення операції. Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за переоціненою вартістю, яка являє собою справедливу вартість на дату переоцінки та визначається на основі ринкових даних за допомогою професійних незалежних оцінювачів, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення. Переоцінка здійснюється з достатньою регулярністю таким чином, щоб балансова вартість інвестиційної нерухомості не відрізнялася істотно від вартості, яка була б визначена з використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки або збитки, які виникають в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, у якому вони виникають.

6.5. Орендовані активи.

Оренда, за умовами якої *Група* приймає практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням орендованими активами, класифікується як фінансова оренда. При первісному визнанні орендований актив оцінюється за сумою, що дорівнює меншій з двох вартостей: за справедливою вартістю або за приведеною вартістю мінімальних орендних платежів. Після первісного визнання актив обліковується згідно з обліковою політикою, що застосовується до цього активу.

Інша оренда є операційною орендою, і орендовані активи не визнаються у звіті про фінансовий стан *Групи*.

Платежі з операційної оренди визнаються у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом дії договорів оренди. Заохочення за договорами оренди, визнаються як невід'ємна частина загальних витрат за орендою протягом періодів дії договорів оренди.

6.6. Резерви за зобов'язаннями та платежами

Резерви за зобов'язаннями та платежами визнаються, коли *Група* має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання в результаті подій, що сталися в минулому, коли існує ймовірність того, що погашення зобов'язання призведе до відтоку ресурсів, що являють собою економічні вигоди, і коли існує можливість з достатнім ступенем точності оцінити суму зобов'язання.

6.7. Операції страхування.

Договори страхування та перестрахування

Всі договори (контракти), укладені *Групою* відповідно до отриманих ліцензій на право здійснення страхової діяльності, аналізуються на предмет відповідності критеріям визнання договору страхування (страхового контракту) МСФЗ 4, а саме:

чи є на початок дії договору невизначеність (або ризик) щодо хоча б одного з трьох моментів:

- **ймовірності настання страхового випадку;**
- **періоду його настання;**
- **розміру можливої компенсації не можна передбачити.**

Договір (контракт) є договором страхування тільки в тому випадку, якщо він передає **значний страховий ризик**. Визнання страхових премій підтверджується фактом передачі страхового ризику страховику. Страхові премії не визнаються у звітності та не підлягають нарахуванню без дотримання цієї вимоги. Датою визнання факту прийняття страховиком страхового ризику є дата сплати страхової премії, якщо інше не передбачено договором (контрактом) страхування.

За договорами, що передбачають сплату страхової премії в розстрочку, застосовується метод нарахування – доходом, що враховується при розрахунку заробленої премії, визнається вся страхова премія, що є платою страхового ризику, переданого страховику.

Страхові премії, що відносяться до звітного періоду, відображаються з урахуванням усіх змін та уточнень, що виникають у звітному періоді щодо цих премій, причому, додаткові премії або повернення премій розглядаються як уточнення розміру первісної премії.

При достроковому припиненні страхування несплачена частина дебіторської заборгованості страхувальників, що відноситься до періоду, в якому страхування не здійснювалося, розглядається як зменшення страхової премії.

Перестраховування. У ході нормальної діяльності *Група* передає ризики в перестраховування. Політика *Групи* передбачає перестраховування всіх значних ризиків. Сума ліміту залежить від виду страхового продукту. Договори, які *Група* укладає з перестраховиками, згідно з якими вона має право на відшкодування збитків за одним або більше договорів, емітованих *Групою* та відповідають вимогам класифікації страхових договорів, класифікуються як договори перестраховування. Договори, що не відповідають цим вимогам класифікації, відносяться до категорії фінансових активів.

Договори страхування, передані в перестраховування, не звільняють *Групу* від її зобов'язань перед власниками страхових договорів. Активи перестраховування включають суми до отримання від перестрахових компаній по виплачених відшкодуваннях, включаючи відповідні витрати на врегулювання. Кредиторська заборгованість за перестраховуванням являє собою зобов'язання *Групи* передати перестраховикам премії з перестраховування.

Група регулярно оцінює свої активи перестраховування на предмет знецінення. Якщо існує об'єктивне свідчення того, що актив перестраховування знецінено, *Група* зменшує балансову вартість цього активу до його вартості відшкодування і визнає у звіті про сукупні доходи відповідний збиток від знецінення. *Група* збирає об'єктивні свідчення знецінення активу перестраховування з використанням тих же методів, які вона застосовує до фінансових активів, що враховуються за амортизованою вартістю. Збиток від знецінення також розраховується на підставі аналогічного методу, який застосовується до цих фінансових активів.

Зі страхування життя:

Валова сума премій за договорами страхування життя визнається як дохід періоду, до якого вона відноситься. Премії відображаються у звітності з урахуванням комісій, належних до сплати посередникам та не включають податків та зборів, які їх стосуються.

Валова сума премій за додатковими ризиками включає премії за договорами страхування, укладеними протягом року, незалежно від того, чи відносяться вони повністю або частково до більш пізнього облікового періоду. Премії визнаються з урахуванням комісій, належних до сплати посередникам без урахування податків на основі премій.

Дія договору страхування може бути достроково припинена, якщо існують об'єктивні ознаки того, що страхувальник не бажає або не може продовжувати сплачувати страхові премії. Тобто, дострокове припинення дії страхових договорів стосується переважно тих договорів, умовами яких передбачена сплата страхових премій на підставі графіку платежів. У разі дострокового припинення дії договору страхування, отримані премії відображаються у складі доходу, за винятком премій, що підлягають сплаті на дату припинення дії договору страхування. Виплати при розірванні договору страхування відображаються окремо від валової суми страхових премій.

Збитки

Чиста сума понесених збитків являє собою понесені збитки, сплачені протягом звітного року, викупні суми, які *Група* сплачує у разі добровільного припинення договору, а також зміну резерву збитків.

Резерв збитків являє собою сукупну суму оцінки всіх витрат на відшкодування збитків, понесених, але не виплачених на будь-яку звітну дату, включаючи як заявлені, так і не заявлені збитки, та відповідні витрати, такі як внутрішні та зовнішні витрати на відшкодування збитків. Неврегульовані збитки оцінюються шляхом аналізу окремих збитків та створення резерву по понесених, але ще не заявлених збитках. Вимоги вигодонабувачів за полісами страхування життя у зв'язку зі смертю застрахованої особи або у зв'язку з достроковими припиненням договору відображається в обліку після отримання відповідних повідомлень. Виплати по закінченню терміну дії контракту та ануїтетні платежі відображаються в обліку, коли вони підлягають сплаті. Резерви за неврегульованими збитками не дисконтуються.

Очікувані відшкодування від перестраховиків визнаються окремо як активи. Відшкодування від перестраховиків оцінюються за методом, подібними до оцінки резерву збитків.

Аквізичійні витрати

Аквізичійні витрати включають прямі витрати, такі як комісії, сплачені страховим агентам і брокерам, та непрямі витрати, такі як адміністративні витрати, пов'язані з випуском полісів. Аквізичійні витрати визнаються в тих періодах, в яких вони понесені.

Тест адекватності зобов'язань

На кожну звітну дату *Група* здійснює тест адекватності зобов'язань з метою визначення того, чи є адекватними страхові резерви. Величина зобов'язань коригується, якщо вона є недостатньою для того, щоб забезпечити майбутні вигоди та витрати. Для проведення тесту адекватності зобов'язань використовується найбільш достовірні поточні оцінки всіх майбутніх грошових потоків за договорами страхування та відповідних витрат, таких як витрати на відшкодування збитків, інвестиційного доходу від активів, що покривають резерви. Будь-який виявлений дефіцит відображається у прибутку або збитку шляхом створення технічного резерву по ризиках, що залишилися. Збитки від знецінення в результаті тесту адекватності зобов'язань можуть бути сторновані у майбутньому тільки у випадку відсутності знецінення.

Дебіторська та кредиторська заборгованість за операціями страхування

Суми дебіторської та кредиторської заборгованості за договорами страхування та перестрахування, за розрахунками зі страховими посередниками є фінансовими інструментами та включаються до складу дебіторської та кредиторської заборгованості за операціями страхування.

6.8. Визнання доходів від страхової діяльності

В нараховані (підписані) премії включаються суми, які належать *Група* за договорами (контрактами) страхування (перестрахування), та набули чинності, незалежно від того, отримані ці премії, чи ні. Підписані премії зменшуються на суму премій за анульованими та розірваними договорами страхування. Якщо очікується, що премії будуть сплачені кількома внесками протягом терміну дії договору страхування, то до підписаних (нарахованих) премій включають премії за весь термін дії договору страхування, якщо таким договором не передбачено інше.

Дохід від наданих послуг визначається у звіті про сукупний дохід у вигляді зароблених премій відповідно до Закону України «Про страхування» та облікової політики *Групи*. Зароблені страхові премії формуються на підставі договорів страхування, що набули чинності. Дохід визнається, якщо існує впевненість, що *Група* отримає від операцій страхування та перестрахування страхову премію за прийняття від страхувальника відповідальності за сплачений страхових ризик. Незароблена частина страхової премії, що відноситься до майбутніх періодів, визнається в страхових зобов'язаннях як технічні резерви.

6.9. Визнання інших доходів

Група отримує інший дохід, який не пов'язаний з проведенням страхової діяльності, а саме відсотки за депозитними договорами, відсотки за залишками коштів у централізованих резервних фондах (МТСБУ).

Інший дохід визнається, коли є упевненість, що *Група* отримає економічні вигоди від проведених операцій і розмір доходу можна достовірно визначити. Дохід визнається за вирахуванням витрат на його отримання в тому періоді, в якому проведена операція.

Дохід від сум, що отримуються в результаті реалізації переданого страхувальником або іншою особою права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки включає дохід, отриманий від заходів досудового врегулювання та судового захисту від третьої сторони, такої як відповідач, *Група* визначає в момент отримання суми коштів від реалізації регресних прав.

Частки страхових виплат та відшкодувань, компенсовані перестраховиками, зменшують нараховану валову суму страхових виплат та страхових відшкодувань.

6.10. Визнання витрат

Група несе витрати на здійснення основної операційної діяльності, а також інші витрати, які не пов'язані із надання послуг зі страхування.

Витрати признаються в звіті про сукупний прибуток, якщо виникає зменшення в майбутніх економічних вигодах, пов'язаних із зменшенням активу або збільшенням зобов'язання, які можуть бути достовірно оцінені.

Витрати визнаються у звіті про сукупний прибуток на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками за конкретними статтями доходів

Витрати визнаються в звіті про сукупний прибуток негайно, якщо витрати не створюють великі майбутні економічні вигоди, або коли майбутні економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати вимогам визнання активу в звіті про фінансовий стан.

Платежі до МТСБУ, інші ніж платежі безпосередньо до централізованих страхових резервних фондів (наприклад, платежі до Фонду попереджувальних заходів), визнаються витратами того періоду, в якому вони виникли.

6.11. Зобов'язання за пенсійними програмами

Група нараховує та сплачує єдиний соціальний внесок у відповідності до вимог законодавства України.

6.12. Зобов'язання за виплатами працівникам

Група не здійснює інших виплат працівникам, ніж виплати із заробітної плати та виплат, що прирівнюються до заробітної плати, та не має інших зобов'язань.

6.13. Податок на прибуток

Поточні витрати на сплату податку з основної діяльності розраховуються згідно вимог українського податкового законодавства.

Для цілей фінансової звітності поточні витрати з податку на прибуток коригуються на суми відстрочених податків, що виникають із-за наявності тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань і їх вартістю, що обліковується для цілей оподаткування. За наявності такі коригування приводять, за необхідності, до відображення у звітності відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань.

Для визначення витрат з податку за основною діяльністю, а також з податку на прибуток від іншої діяльності, застосовується метод розрахунку зобов'язань по звіту про фінансовий стан. Сума активів і зобов'язань по відстроченому оподаткуванню розраховується на основі очікуваної ставки податку, яка повинна бути застосована в тих роках, коли сума тимчасових різниць може бути відшкодована або реалізована.

Відстрочені податкові активи визнаються лише в тих випадках, коли існує вірогідність того, що майбутньої суми прибутку до оподаткування буде досить для реалізації відстрочених податкових активів. На кожну дату складання звіту про фінансовий стан *Група* переоцінює невизнані відстрочені податкові активи. *Група* визнає раніше не визнаний відстрочений податковий актив тільки в частині, в якій існує вірогідність його реалізації при отриманні майбутніх прибутків, що підлягають оподаткуванню. І навпаки, *Група* зменшує балансову вартість відстроченого податкового активу у разі, коли зникає вірогідність повної або часткової реалізації такого активу в майбутніх прибутках.

У грудні 2010 року в Україні був прийнятий Податковий кодекс, який діє з січня 2011 року, а в частині податку на прибуток підприємств - з 1 квітня 2011 року. Новий Податковий кодекс передбачає, крім іншого, зближення бухгалтерського та податкового обліків.

Для розрахунку податку на прибуток від страхової діяльності застосовувались наступні ставки податку на прибуток:

з 1 квітня 2011 року по 31 грудня 2012 року - 3% від доходу у вигляді суми страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), отриманих (нарахованих) страховиками-резидентами за договорами страхування, співстрахування та перестрахування ризиків на території України або за її межами;

з 1 січня 2013 по 31 грудня 2014 – Змінами, внесеними Законом № 5412 до ст. 156 Податкового кодексу, закріплено діючу систему оподаткування страховиків, тобто ставка податку на прибуток з «валових премій» становила 3 %. У цілях оподаткування до доходів від страхової діяльності разом зі страховими преміями за договорами страхування, перестрахування і співстрахування (зменшеними на перестрахувальні платежі) включено низку інших страхових доходів, нарахованих страховиком при здійсненні страхової діяльності.

До таких доходів, зокрема, включено:

- суми винагород, належних страховику за укладеними договорами страхування, співстрахування, перестрахування; доходи від реалізації права регресної вимоги страховика до страхувальника або іншої особи, відповідальної за заподіяні збитки, в частині перевищення над виплаченими страховими відшкодуваннями;
- суми винагород, нарахованих страховиком за надання ним послуг сюрвейєра, аварійного комісара та аджастера, страхового брокера та агента; суми повернення частки страхових платежів за договорами перестрахування у разі їх дострокового припинення;
- винагороди і тантьєми за договорами перестрахування тощо.

Для розрахунку податку на прибуток від іншої діяльності застосовувалися наступні ставки податку на прибуток:

з 1 січня 2012 року до 31 грудня 2012 року	21%;
з 1 січня 2013 року до 31 грудня 2013 року	19%;
з 1 січня 2014 року до 31 грудня 2017 року	18%.

З 01.01.2015 року до Податкового кодексу внесено суттєві зміни щодо оподаткування прибутку від страхової діяльності.

Страхові компанії було переведено на загальну систему оподаткування за ставкою 18%, а також залишено, як складову частину податку на прибуток, податок на доходи від надходжень страхових премій за ставкою 3%. Тобто, страхові премії за договорами страхування фактично оподатковуються двічі: за ставкою 3% від валового надходження та за ставкою 18% у складі зароблених страхових премій.

Беручи до уваги нестабільність податкової політики держави, оцінка відстрочених податкових активів і зобов'язань проводилась на основі суджень керівництва Товариства, і базувалась на інформації, яка була в його розпорядженні на момент складання цієї фінансової звітності. На 31 грудня 2017 року відкладені податкові активи та відкладені податкові зобов'язання прийняті рівними нулю.

6.14. Операції в іноземній валюті

Операції в іноземних валютах перераховуються у гривні за курсами обміну, що діють на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, що номіновані в іноземних валютах на звітну дату, перераховуються у гривні за курсом обміну, що діє на цю дату. Прибутки або збитки від курсових різниць по монетарних статтях є різниця між амортизованою вартістю у функціональній валюті на початок періоду, скоригованою з урахуванням ефективного відсотка та платежів за період, та амортизованою вартістю в іноземній валюті, перерахованій за курсом обміну на кінець звітного періоду. Курсові різниці, що виникають при перерахуванні, визнаються у прибутку або збитку. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною собівартістю в іноземній валюті, перераховуються за курсом обміну, що діє на дату операції.

МСБО 21 розподіляє курсові доходи (витрати між звичайними доходами (витратами) та тими, що відносяться до іншого сукупного доходу та не передбачає розподіл курсових різниць на операційні та не операційні. МСБО 1 «Подання фінансової звітності» вимагає прибутки від курсових різниць подавати на нетто-основі та відображати у звіті про сукупний дохід окремою статтею. Але, враховуючи, що Група надає звітність за МСФЗ за формами, затвердженими Міністерством фінансів, було прийнято рішення відображати курсові різниці як доходи (витрати) від операційної різниці.

Так як незважаючи на те, що з березня 2014 року НБУ оголосив про перехід до режиму плаваючого валютного курсу, що призвело до знецінення національної валюти, в Україні спостерігається значний дефіцит надходження іноземної валюти, управлінський персонал вважає, що офіційні курси НБУ надають найкращі наближення до поточних обмінних курсів, що діють на звітну дату. Тобто, при підготовці цього фінансового звіту керівництво застосовує офіційні курси НБУ, отримані з офіційно опублікованих джерел для перерахунку операцій і залишків в іноземній валюті.

Курси обміну гривні, які були використані при підготовці цієї звітності наступні:

Валюта	31 грудня 2017 р.	31 грудня 2016 р.
Долар США	28,067223	27,190858
Євро	33,495424	28,422604
Російський рубль	0,048703	0,045113
<u>XAU</u>	36234,7850 за 1 трійську унцію	31158,0040 за 1 трійську унцію

6.15. Інші положення облікової політики. Вплив зміни облікової політики.

Вплив зміни облікової політики на події і операції, що відбуваються (відбувались) в Групі

Доцільність зміни того чи іншого положення облікової політики *Групи* встановлюється у разі:

- змін статутних вимог (тобто при внесенні змін до статуту Компанії);
- змін вимог органу, що затверджує стандарти бухгалтерського обліку (вносяться зміни чи доповнення до тих чи інших стандартів);
- зміни забезпечать достовірніше відображення подій або операцій у фінансовій звітності *Групи*.

Вплив зміни облікової політики на події й операції минулих періодів *Група* відображає у звітності шляхом:

- коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року;
- повторного надання порівняльної інформації стосовно попередніх звітних періодів;

Зміна облікової політики, вибір відображення впливу зміни на облікову політику *Групи* розкриває й обґрунтовує у примітках до фінансової звітності за поточний звітний період.

Облікова політика застосовується щодо подій і операцій з моменту їх виникнення.

Не є зміною облікової політики встановлення облікової політики для:

- подій або операцій, які відрізняються за змістом від попередніх подій або операцій;
- подій або операцій, які не відбувались раніше.

Якщо неможливо розрізнити зміну облікової політики та облікових оцінок, то це розглядається і відображається як зміна облікових оцінок.

Не є зміною облікової політики *Групи* зміна визначення облікових оцінок.

Облікова оцінка – це попередня оцінка, яка використовується *Групою* з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами. Вона може бути переглянута, якщо змінюються обставини, на яких вона ґрунтувалася, або отримано додаткову інформацію. Зміни облікових оцінок впливають тільки на майбутнє і не стосуються минулого.

Наслідки змін в облікових оцінках *Група* включає до тієї статті звіту про фінансові результати, яка раніше застосовувалась для відображення доходів або витрат, пов'язаних з об'єктом такої оцінки, в тому періоді, в якому відбулася зміна, а також в наступних періодах, якщо зміна впливає на ці періоди.

Внесення змін до облікової політики, що стосуються майбутніх періодів, застосовуються з початку нового звітного періоду, і оформлюється відповідним наказом про внесення змін до облікової політики.

У випадках, коли *Група* розпочинає здійснювати нові операції, або у випадку змін окремих законодавчих норм, введення положень з обліку, яких *Група* не могло передбачити заздалегідь, зміни в облікову політику можуть бути внесені протягом звітного періоду (року) і застосовуватися *Групою* з дати затвердження таких змін.

Керівництво вважає, що декларуючи перехід до складання фінансової звітності за МСФЗ з 01.01.2012 року та керуючись Законом № 3332 — Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» для складання консолідованої фінансової звітності *Групи* у звітному періоді здійснювала відповідні послідовні процедури із застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (за текстом — МСФЗ), якщо вони не суперечать Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

7. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ. ОЦІНКИ І ПРИПУЩЕННЯ

При підготовці консолідованої фінансової звітності згідно з МСФЗ керівництво *Групи* повинно робити оцінки та припущення, які мають вплив на відображені суми активів та зобов'язань, розкриття умовних активів та зобов'язань на дату підготовки фінансової звітності згідно з МСФЗ та відображені суми доходів та витрат протягом звітного періоду. Фактичні результати можуть відрізнятися від таких оцінок. Оцінки, покладені в основу припущення, постійно переглядаються. Зміни бухгалтерських оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони відбуваються, а також в інших майбутніх періодах.

Оцінка зобов'язань за договорами страхування

Технічні резерви

Резерв незароблених премій.

Група розраховує **резерв незароблених премій (UPR)** методом 1/365 за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, як передбачено Законом України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 01.07.2004 р. №1961-IV зі змінами та доповненнями.¹

За іншими видами страхування, які здійснює *Група*, розрахунок резервів незароблених премій здійснюється за методом $\frac{1}{4}$, що передбачено Законом України «Про страхування» та Правилами формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, від 17.12.2004р. № 3402 зі змінами та доповненнями.

У звітності для національного регулятора *Група* відображає цей резерв із застосуванням коефіцієнта **0,8**, що допускається національними законодавчо-нормативними актами. Визнання зобов'язань за договором зазвичай починається з дати підписання, але якщо зобов'язання за контрактом починаються пізніше дати підписання, *Група* визнає свої зобов'язання з дати початку покриття ризиків за договором, що повністю відповідає вимогам Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Резерв заявлених збитків

Резерв заявлених збитків (RBNS) розраховується журнальним методом на підставі оцінки зобов'язань за кожним зверненням окремо.

Збитки визнаються та резерв нараховується за першим зверненням застрахованої особи. Сума резерву визначається на підставі інформації, отриманої від страхувальника (застрахованої особи). Остаточний розмір збитку уточнюється за результатами експертизи або за іншими документами, що його посвідчують.

З огляду на політику щодо визнання збитків, *Група*, як правило, використовує найвищу оцінку збитку при формуванні резерву заявлених збитків (RBNS) за всіма видами страхування, з огляду на те, що не всі збитки підтверджені експертизою на звітну дату, а отже оцінка є більш пруденційною.

Резерв збитків, які виникли, але не заявлені.

Методи та використані припущення

Резерв збитків які виникли, але не заявлені (IBNR), розраховується за договорами ОСЦПВВНТЗ на кожну звітну дату за методом Борнхуеттера-Фергюссона.

Резерв витрат на врегулювання збитків

Група використовує припущення, що розмір витрат на врегулювання не перевищує 3% від розміру резерву.

На кожну звітну дату *Група* здійснює тестування достатності сформованих технічних резервів для майбутніх страхових випадків за поточними договорами (LAT). При проведенні тесту на достатність використовується краща оцінка, а отже враховуються всі коригування резервів, зроблені актуарієм. На основі цих резервів формується оцінка щодо рівня збитковості видів страхування, та оцінка майбутніх грошових потоків, за усіма чинними на звітну дату договорами.

Тест проводиться на рівні агрегації за кожним видом страхування, так як кожен вид страхування в *Групі* є портфелем однорідних ризиків з подібними характеристиками щодо ризику. Це означає, що навіть якщо сукупний результат тесту виявиться профіцитом, URR все одно буде визнаватися на рівні кожного виду страхування окремо.

Резерв коливання збитковості

Відповідно до МСФЗ 4 цей резерв не відноситься до технічних страхових резервів. Його формування передбачено національним законодавством за ОСЦПВВНТЗ. Група дотримувалася цих вимог щодо оцінки формування цього виду резерву. Резерв відображається у звіті про фінансовий стан у власному капіталі у складі інших резервів. Його збільшення (зменшення) коригується збільшенням (зменшенням) нерозподіленого прибутку. Тестування достатності сформованого резерву коливання збитковості відповідно до МСФЗ 4 не здійснюється.

Резерв катастроф

Страховики, які отримали в установленому порядку ліцензії на проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду та є членами Ядерного страхового пулу, зобов'язані формувати та розміщувати технічні резерви за цим видом страхування згідно з Порядком і правилами формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду, затвердженими розпорядженням Держфінпослуг від 13 листопада 2003 року № 123, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 02 грудня 2003 року за № 1107/8428. Згідно МСФЗ 4 цей резерв також не відноситься до технічних страхових резервів. Резерв відображається у звіті про фінансовий стан у власному капіталі у складі інших резервів. Його збільшення (зменшення) коригується збільшенням (зменшенням) нерозподіленого прибутку. Тестування достатності сформованого резерву катастроф відповідно до МСФЗ 4 не здійснюється.

Можливість знецінення грошових коштів та їх еквівалентів

Суттєве погіршення економічної ситуації в Україні, продовження девальвації української гривні, нестача ліквідних коштів в банківському секторі, непрогнозований процес нагляду за банківським сектором призводять до суттєвої невизначеності оцінок щодо можливості відшкодування депозитів, коштів на поточних рахунках та еквівалентів грошових коштів у банківських установах. Тобто, у разі, якщо банки не зможуть повернути гроші та їх еквіваленти та кошти по депозитах після 31 грудня 2017 року, необхідно буде відобразити в обліку додаткові збитки від знецінення. Тому *Група* свідомо використовує більш короткі терміни депозитних вкладів та розміщення коштів у найбільш надійних банках, навіть за умов втрати можливого додаткового доходу та оцінює справедливую вартість грошових коштів та їх еквівалентів за їх теперішньою вартістю.

Зобов'язання за страховими резервами зі страхування життя

Оцінка зобов'язань за договорами страхування життя потребує застосування професійного судження та є суттєвою обліковою оцінкою у фінансовій звітності *Групи*. Зобов'язання за договорами страхування життя базуються або на поточних припущеннях, або на припущеннях, встановлених на початку терміну договору, що відображають найкращу оцінку на цей час і збільшуються з запасом на ризик і несприятливі відхилення. Метод розрахунку резервів та базис розрахунку обрані так, щоб виконання зобов'язань за договорами страхування було можливе за рахунок сформованих страхових резервів, очікуваних передбачених договорами наступних страхових внесків та доходів від розміщення страхових резервів.

Страхові резерви включають резерв довгострокових зобов'язань (математичні резерви) та резерв належних виплат страхових сум.

Резерв довгострокових зобов'язань (математичні резерви)

Розрахунок математичних резервів здійснюється окремо за кожним чинним на звітну дату договором страхування з урахуванням темпів зростання інфляції, якщо це передбачено договором. З метою розрахунку резерву по окремому договору здійснюється розрахунок резервів за кожною застрахованою особою (якщо ризики, пов'язані з різними застрахованими особами, можуть бути відокремлені) та по кожному страховому ризику, передбаченому у договорі страхування. Загальний

розмір математичного резерву дорівнює сумі резервів, розрахованих окремо за кожним договором. Математичні резерви розраховуються у тих валютах, в яких Група несе відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями. З метою розрахунку загальної суми резервів здійснюється перерахунок розмірів усіх резервів, сформованих у відповідних валютах страхування, в національну валюту України за офіційним курсом НБУ на дату розрахунку страхових резервів. Група здійснює перерахунок резервів на кінець кожного кварталу.

Резерви належних виплат страхових сум

Резерв належних виплат страхових сум складається з резерву заявлених, але не врегульованих збитків (РЗНЗ) та резерву збитків, що виникли, але не заявлені.

Розрахунок резерву заявлених, але не врегульованих збитків (РЗНЗ) здійснюється за кожною застрахованою особою окремо.

РЗНЗ є оцінкою грошових зобов'язань щодо страхових випадків, що мали місце у звітному або звітних періодах, що передують йому, але не були виконані або виконані не повністю на звітну дату.

Величина РЗНЗ визначається у сумарному розмірі несплачених на звітну дату грошових сум, що мають бути виплачені:

- а) у зв'язку із страховими випадками, про факт настання яких заявлено в установленому законодавством та договором порядку;
- б) при настанні термінів здійснення виплат ануїтету, за якими (термінами) згідно з умовами договору не вимагається заява на виплату;
- в) у зв'язку з достроковим припиненням дії договору або із змінами умов договору;
- г) у зв'язку з настанням страхового випадку, який стався протягом звітного періоду або попередніх періодів, коли про факт дожиття застрахованої особи не було заявлено на звітну дату.

Резерв збитків, що виникли, але не заявлені, не формується, і його величина вважається рівною нулю.

Всі договори страхування підлягають тестуванню зобов'язань на адекватність, що відображає кращу поточну оцінку керівництвом майбутніх грошових потоків.

Оцінка фінансових інвестицій

Справедлива вартість інвестицій в ПАТ ЗНВКІФ «БРОКБІЗНЕС» та ПВІФ НВЗТ "Капітал"

Управлінський персонал оцінює справедливую вартість інвестицій в ПАТ «ЗНВКІФ «БРОКБІЗНЕС» та ПВІФ НВЗТ "КАПІТАЛ" на основі моделі дисконтованої вартості грошових потоків та методу доданої економічної вартості, що включає ряд припущень. При визначенні справедливої вартості використовується ієрархія справедливої вартості.

Для оцінки справедливої вартості Група використовує, по мірі можливості, дані, отримані з відкритих ринкових джерел. У разі нашого емітента справедлива вартість розглядається за ієрархією 3 рівня - вхідні дані щодо активу, які не ґрунтуються на наявних ринкових даних. Оцінка справедливої вартості має апроксимувати ціну, яка була б отримана при продажу активу у ході звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки. Однак у зв'язку з невизначеністю та використанням суб'єктивних суджень справедлива вартість не повинна розглядатися як вартість, що може бути реалізована при негайному продажу активу.

29.12.2017р. керуючись нормами МСФЗ 9, 13 та МСБО 32, 39 Групою було проведено аналіз вартості фінансових активів, що обліковуються на балансі «Довгострокові фінансові інвестиції», на відповідність справедливій вартості.

Для методів оцінки вартості, що використовуються для оцінки справедливої вартості, використовувалась ієрархія справедливої вартості, у якій передбачено три рівня вхідних даних:

- вхідні дані 1-го рівня - ціни котирування (не скориговані) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких суб'єкт господарювання може мати доступ на дату оцінки;
- вхідні дані 2-го рівня - вхідні дані (окрім цін котирування, віднесених до 1-го рівня), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано;
- вхідні дані 3-го рівня - це вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Прибуток або збиток від фінансового активу, класифікованих за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, визнано у прибутку чи збитку поточного року.

Справедлива вартість інших фінансових інвестицій

Оцінки справедливої вартості інших фінансових інвестицій проводились на підставі котировок ПАТ «УКРАЇНСЬКА БІРЖА» <http://www.uk.ua>.

Створення поточних забезпечень

- ***Забезпечення виплат відпусток***
- ***Забезпечення виплат за судовими позовами, які можливо оцінити.***

Справедлива вартість об'єкта інвестиційної нерухомості

Інвестиційна нерухомість була переоцінена із залученням професійного оцінювача. Згідно Звіту про оцінку майна від 17.06.2014, наданого незалежним експертом ПП Манжос О.А. (сертифікат суб'єкта оціночної діяльності № 15171/13 виданий 16.09.2013р. Фондом державного майна України), справедлива вартість об'єкта інвестиційної нерухомості склала 1339 тис.грн.

У 2016 році Керівництво не переоцінювало балансову вартість інвестиційної нерухомості, так як проведений аналіз ринкових цін на аналогічні об'єкти нерухомого майна суттєво не змінилися протягом звітного року. Тому прийнято рішення за справедливую вартість інвестиційної нерухомості вважати балансову на звітну дату.

У 2017 році інвестиційна нерухомість була переоцінена із залученням професійного оцінювача. Згідно Звіту про оцінку майна від 31.12.2017 року, наданого ПГОІ «Центр економіко-правового забезпечення», що діє на підставі Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №170/16 від 26.02.2016 р., виданий Фондом державного майна України). Справедлива вартість об'єктів інвестиційної нерухомості склала 11 868 тис. грн.

8. НОВІ СТАНДАРТИ ТА ТЛУМАЧЕННЯ

Опубліковані окремі нові стандарти та тлумачення з 1 січня 2017 року або після цієї дати Група у звітному періоді не застосовувала, застосовуватиме їх з початку їх обов'язкового застосування..

Міжнародний стандарт фінансової звітності 09 «Фінансові інструменти». (МСФЗ 09) набирає чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 р. або після цієї дати. Група буде застосовувати новий стандарт з 01 січня 2018 року. МСФЗ 9 не змінює загальні принципи обліку Група не очікує значного впливу в наслідок застосування МСФЗ 9.

Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 “Дохід від договорів з клієнтами” (МСФЗ 15) був випущений в травні 2014 року. Згідно МСФЗ 15 виручка визнається у сумі, що відбиває відшкодування, право на яке організація очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг покупцю. Новий стандарт по виручці замінить всі існуючі вимоги МСФЗ до визнання виручки. Набирає чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Група планує застосування даного стандарту з 1 січня 2018 року до обліку виручки від надання інших послуг, крім страхових і не очікує значного впливу на фінансову звітність.

Міжнародний стандарт фінансової звітності 16“Оренда” (МСФЗ 16) 13 січня 2016 року Рада МСФЗ опублікувала новий стандарт. Початок обов'язкового застосування в фінансової звітності з 01 січня 2019 року або після цієї дати. Дестрокове застосування цього стандарту дозволено. Цей стандарт докорінно змінює облік у орендарів. Він зобов'язує відображати активи і зобов'язання в звіті про фінансовий стан. Згідно МСФЗ 16 орендні зобов'язання розраховуються як дисконтування вартості майбутніх орендних платежів, а активом є право користування орендованого майна (right-of-useasset (ROU)), зникає визначення «операційна оренда». В подальшому активи ROU обліковуються відповідно МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 36 «Зменшення корисності активів», а отже в звіті

про прибутки і збитки у орендаря будуть відображатися витрати з амортизації, фінансові витрати з оренди, а також можливі збитки від знецінення активу ROU. Згідно МСФЗ 16 будь-яка оренда для орендаратора – це операція фінансування. Очікується збільшення активів і пасивів в бухгалтерському балансі. Зміни торкнуться характеру витрат і моделі визнання. Новий стандарт вплине майже на всі фінансові показники: співвідношення власного і позикового капіталу, коефіцієнт поточної ліквідності, оборотність активів, коефіцієнт покриття. МСФЗ 16 Група застосує з початку обов'язкового застосування.

Міжнародний стандарт фінансової звітності 17 «Договори страхування». 18 травня 2017 року Рада МСФЗ опублікувала новий стандарт, який присвячений обліку договорів страхування, — МСФЗ 17 «Договори страхування». Початок обов'язкового застосування в фінансовій звітності з 01 січня 2021 року або після цієї дати. Дostroкове застосування цього стандарту дозволено. Новий стандарт забезпечить рівні умови страховиків, які звітують за МСФЗ, щонадась можливість користувача оцінити фінансову стійкість страховиків

Міжнародний стандарт фінансової звітності 17 приходить на заміну МСФЗ 4, який введено ще у 2004 році як тимчасовий стандарт. Проблема МСФЗ 4 є в тому, що цей стандарт дає змогу компаніям вести облік договорів страхування з використанням національних стандартів бухгалтерського обліку, в наслідок чого отримано безліч різних підходів щодо обліку договорів страхування. Як результат, інвесторам стало важко порівнювати та зіставляти фінансові показники компаній між собою.

Новий стандарт приймається для того, аби уникнути проблеми "порівняння", що створена МСФЗ 4.

Міжнародний стандарт фінансової звітності 17 визначає, що всі договори страхування враховуватимуться в узгодженому порядку, а це буде корисним як інвесторам, так і страховим компаніям. Страхові зобов'язання враховуватимуться з використанням поточної (current values), а не первісної вартості (historical cost), як було раніше. Інформація регулярно оновлюватиметься, надаючи більш корисну інформацію для користувачів фінансової звітності.

Цей МСФЗ не розміщено на сайті Міністерства фінансів України. При складанні звітності за 2017 Група застосовувало МСФЗ 4 «Страхові контракти».

Щорічні удосконалення Міжнародних стандартів фінансової звітності

Дані поправки вступили в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 р.

Ініціатива з розкриття. Поправки до МСБО (IAS) 7).

Зазначеним документом вносяться доповнення (пункти 44А-44Е) до МСБО 7 “ Звіт про рух грошових коштів ” щодо розкриття інформації про зобов'язання, обумовлені фінансовою діяльністю. Ці зміни застосовуються для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 року або після цієї дати, при цьому було традиційно дозволено дострокове застосування.

Тепер в звіті необхідно вказувати:

- ☐ ☐ зміни в результаті грошових потоків від фінансової діяльності;
- ☐ ☐ зміни в результаті отримання або втрати контролю над дочірніми організаціями та іншими бізнесами;

Поправки стосуються тих зобов'язань, грошові потоки за якими класифіковані в звіті про рух грошових коштів як потоки від фінансової діяльності. Вимоги про розкриття застосовуються також і щодо змін у фінансових активах (наприклад, активах, які хеджують зобов'язання, обумовлені фінансовою діяльністю) в разі, якщо мали місце або майбутні грошові потоки за такими фінансовими активами будуть включені до складу грошових потоків від фінансової діяльності.

Мета внесених в МСФЗ (IAS) 7 змін – поліпшити якість інформації, що представляється для інвесторів.

Один із способів виконання вимоги до розкриття інформації полягає в поданні звірки між залишками зобов'язань, обумовлених фінансовою діяльністю, на початок і кінець періоду, що розкриваються в звіті про фінансовий стан, включаючи їх зміни. Хоча цей спосіб і рекомендований стандартом, він може бути замінений іншим, більш відповідним, з позиції, що звітує. Головне, щоб користувачі фінансової звітності могли зв'язати статті, включені в звірку, зі звітом про фінансове становище і звітом про рух грошових коштів.

Важливо показати зміни в зобов'язаннях, обумовлених фінансовою діяльністю, окремо від змін в інших активах і зобов'язаннях. Ретроспективно вимога не застосовується і за порівняльний період

інформація не приводиться. Дані поправки Група використало для відповідного розкриття у примітках.

МСБО 12 Визнання відстрочених податкових активів по нереалізованих збитках

Комітет МСФО запропонував поправки до МСФЗ 12, які уточнюють визнання відкладених податкових активів щодо нереалізаційних збитків, пов'язаних з борговими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю (п. 29А МСФЗ 12).

Стандарт доповнений ілюстрацією того, як в результаті зниження справедливої вартості фінансового інструменту через зростання ринкової процентної ставки виникає від'ємна податкова різниця. Адже при продажу або погашенні такого активу організація отримає вирахування для цілей оподаткування в розмірі номінальної (а не справедливої) вартості активу і тим самим зможе реалізувати відстрочений податковий актив.

Однак слід враховувати обмеження місцевого податкового законодавства, а саме:

- ☐ чи можна повністю зарахувати збиток проти оподатковуваного прибутку за такими операціями;
- ☐ чи є обмеження по заліку збитків за видами доходів.

При наявності зазначених вище обмежень їх слід мати на увазі при оцінці тимчасової податкової різниці.

Потрібно оцінити, наскільки ймовірним є те, що актив буде реалізований (використаний) за ціною, що перевищує його балансову оцінку. Наприклад, організація планує тримати фінансовий актив до його повного погашення та отримати належні за нього грошові потоки. В цьому випадку тимчасова різниця зараховується. Якщо ж актив планується продати на ринку з урахуванням знецінення і прийняти збиток за первісним придбання не можливо, то від'ємна різниця не визнається. Нова редакція МСФЗ 12 вимагає врахувати ймовірність отримання достатнього оподатковуваного прибутку, що стосується того ж самого податкового органу та тієї ж самої організації, проти яких можна визнавати тимчасові різниці. Це важливий аспект при складанні консолідованої звітності групи.

Зміни обов'язкові до застосування з 2017 року і можуть застосовуватися ретроспективно відповідно до МСФЗ (IAS) 8 «Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки». Очікується, що дані поправки не зроблять впливу на фінансову звітність Групи

Міжнародний стандарт фінансової звітності 2 «Класифікація та оцінка платежів на основі акцій»

Ці поправки були опубліковані 20 червня 2016р. і вступають в силу починаючи для звітних періодів, що починаються з 1 січня 2018 р. і пізніше.

Затверджені поправки стосуються трьох аспектів і уточнюють окремі умови та ситуації, що виникають при виплатах, заснованих на пайових інструментах компанії. Всі три поправки були раніше вже обговорені Комітетом з інтерпретацій міжнародної фінансової звітності.

Перша поправка присвячена обліку впливу умов вступу в права по платежах на основі акцій з розрахунком грошовими коштами. Цією поправкою СМСФО уточнює, що для обліку ефекту умов вступу в пайові права при оцінці платежу, заснованого на акціях, з розрахунком грошовими коштами необхідно застосовувати ті ж самі методи, як і при оцінці платежу, заснованого на акціях, з розрахунком пайовими інструментами. Зобов'язання має оцінюватися на підставі найкращої оцінки ймовірності виконання неринкових умов надання опціону на дату набрання права.

Друга поправка стосується питань класифікації операцій по платежах на основі акцій, розрахунок з якими здійснюється за вирахуванням податку, утримуваного у джерела. Дана поправка вносить виключення в вимоги МСФЗ 2 при виконанні нетто-розрахунку, дозволяючи уникнути розбиття винагороди на два компоненти:

Третя поправка уточнює облік змін періоду і умов платежу на основі акцій, при яких операція з виплатою грошовими коштами перекласифікується в операцію з виплатою пайовими інструментами. Оскільки попередня редакція МСФЗ 2 не містила вказівок щодо відображення подібних модифікацій, що призводило до певної різноманітності при підготовці фінансової звітності, то СМСФО вказало, що, починаючи з дати модифікації угоди про виплату, заснованої на акціях з розрахунком грошовими коштами, проводиться облік як виплати з розрахунком пайовими інструментами.

Є деякі особливості першого застосування опублікованих поправок: компанії звільняються від підготовки порівнянної інформації, але можливо і ретроспективне застосування, якщо воно

вибирається для всіх трьох поправок відразу. Очікується, що дані поправки не зроблять впливу на фінансову звітність Товариства.

IFRS 10 та IAS 28 Продаж чи розподіл активів між інвестором та його асоційованими підприємствами чи підприємствами спільної діяльності.

Дані поправки не мають впливу на фінансову звітність Групи

РОЗКРИТТЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ІНШІ ПОЯСНЕННЯ

9. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

9.1 Короткострокові депозити в банках

тис. грн.

Валюта	За рік, що закінчився 31.12.17р.	За рік, що закінчився 31.12.16р.
UAH	18 463	19 689
USD	57 161	49 645
EUR	5 823	3 514
XAU	712	606
Всього	82 159	73 454

9.2 Грошові кошти на поточних рахунках та їх еквіваленти

тис. грн.

Валюта	За рік, що закінчився 31.12.17р.	За рік, що закінчився 31.12.16р.
UAH	7 980	6 237
RUB	-	128
USD	8 592	12 415
EUR	337	288
XAU	-	-
Всього	16 909	19 068

9.3 Грошові кошти в дорозі

тис. грн.

Валюта	За рік, що закінчився 31.12.17р.	За рік, що закінчився 31.12.16р.
UAH	3	
RUB		
USD		
EUR		
Всього	3	0

9.4 Грошові кошти в касі

тис. грн.

Валюта	За рік, що закінчився 31.12.17р.	За рік, що закінчився 31.12.16р.
UAH	6	3
RUB		
USD		
EUR		
Всього	6	3

Нижче у таблиці подано зведену інформацію щодо депозитів в банках за кредитною якістю на основі рейтингів за національною шкалою, наданих рейтинговим агентством «Кредит-Рейтинг».

тис. грн.

	За рік, що закінчився 31.12.17р.	За рік, що закінчився 31.12.16р.
- рейтинг uaA- та вище	74 579	65 704
- рейтинг uaBBB	7 580	7 750
- рейтинг uaBB	0	0
не мають рейтинг за нац.шкалою	0	0
Всього депозитів в банках	82 159	73 454

Протягом 2017 року процентна ставка за банківськими депозитами в гривнях складала 10%-18% річних в залежності від дати розміщення та погашення депозитів. Процентна ставка за депозитами в доларах США та Євро складала 1%-5%. Процентна ставка за депозитами в золоті складала 1%.

Група складає звіт про рух грошових коштів за прямим методом відповідно з вимогами МСБО 1 та МСБО 7.

Основним джерелом надходжень коштів від операційної діяльності є надходження страхових платежів від страхувальників за договорами страхування. Надходження коштів від інвестування коштів страхових резервів Група отримує від відсотків за депозитними договорами та відображає їх в розділі руху коштів від інвестиційної діяльності. Основними напрямом відтоку грошових коштів є страхові виплати (операційна діяльність), придбання нерухомості. Надходжень від фінансових операцій не було.

10. ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

Протягом 2017 року дочірня компанія здійснила:

- придбання частки 26,34 % в статутному капіталі ТОВ «Фінансова компанія «БЛК», що є інвестицією в асоційоване підприємство і оцінюється за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

- продаж акцій ПАТ «ЗНВ КІФ «БРОКБІЗНЕС» на суму 16300 тис. грн.

Операції з придбання часток відносяться до значних правочинів та потребують виконання норми Статуту: «До виключної компетенції Наглядової ради належить: - погодження укладання договорів (угод), які передбачають придбання Товариством майна, товарів, робіт, послуг (окрім страхових), на суму, що перевищує 500 000 (п'ятсот тисяч) гривень, але не перевищує 25 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Товариства.» На проведення кожної з вищезначених операції отримано рішення Наглядової ради Товариства про надання згоди на вчинення значного правочину, які оформлено відповідними Протоколами засідання Наглядової ради.

Всього фінансових інвестицій наявних для продажу, які обліковуються за справедливою вартістю, що оцінюється за біржовими котируваннями

тис. грн.

	Вид ЦП	Справедлива вартість	
		На 31.12.2017	На 31.12.2016
Всього:	акції	1 222	580
Зміна справедливої вартості за 2017		642	
Зміна справедливої вартості за 2016			25

Оцінки справедливої вартості інших фінансових інвестицій проводились на підставі котирувань ПАТ «УКРАЇНСЬКА БІРЖА» <http://www.ux.ua>

Всього фінансових інвестицій в дочірні та асоційовані підприємства:

тис.грн.

	Вид ЦП	Справедлива вартість	
		На 31.12.2017	На 31.12.2016
Залишок	Всього:	47 788	72 733
	акції	29 496	70 325
	інвестиційні сертифікати	2 294	2 408
	корпоративні права	15 998	-
Придбання	Всього:	16 000	-
	корпоративні права	16 000	-
Вибуття	Всього:	-31 310	-
Вибуття	акції	-31 310	-
Зміна справедливої вартості	Всього:	-9 633	-1 162
	акції	-9 519	-1 162
	інвестиційні сертифікати	-114	-
	Корпоративні права	-2	-

Станом на 31.12.2017 року Дочірня компанія має Угоду про наміри купівлі-продажу зазначеного фінансового активу. У зв'язку з наявністю Угоди оцінка справедливої вартості фінансових активів проводилась з урахуванням інформації щодо вартості майбутніх грошових потоків..

Управлінський персонал *Групи* не має наміру щодо продажу вказаних цінних паперів, але згідно із термінологією, що застосовано МСФО 39, інвестиції, що не можуть бути класифіковані в інші портфелі мають обліковуватись саме в портфелі для продажу.

11. ОСНОВНІ ЗАСОБИ, НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ. ІНВЕСТИЦІЙНА НЕРУХОМІСТЬ

Основні засоби на 31 грудня 2017 року та на 31 грудня 2016 року представлені таким чином:

Основні засоби

2017

тис.грн.

Групи основних засобів	Залишок на 31.12.2016 р.		Надійшло за 2017 рік	переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуло за 2017 р.		Нараховано амортизації за рік	Втрачено від зменшення корисності	Інші зміни за 2017 рік		Залишок на 31.12.2017р.	
	первісна (переоцінена) вартість	Знос		первісної (переоціненої) вартості	зносу	первісна (переоцінена) вартість	знос			первісної (переоціненої) вартості	зносу	первісна (переоцінена) вартість	знос
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Будинки, споруди та передавальні пристрої	30 592	7 019	0	0	0	0	0	1537	0	0	0	30 592	8 556
Машини та обладнання	1 542	557	166	0	0	2	-18	54	0	0	0	1 705	629
Транспортні засоби	3 376	2 701	528	0	0	230	147	221	0	0	0	3 674	2 775

Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	2 626	2 515	86	0	0	7	13	47	0	0	0	2 705	2 549
Інші основні засоби	4 353	4 169	2	0	0	11	104	38	0	0	0	4 344	4 103
Разом	42 489	16 961	781	0	0	250	245	1 896	0	0	0	43 020	18 612

2016

тис.грн.

<i>1</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>15</i>
Будинки, споруди та передавальні пристрої	30 592	5 483	0	0	0	0	0	1537	0	0	0	30592	7 020
Машини та обладнання	1518	501	26	0	0	2	1	59	0	0	0	1 542	559
Транспортні засоби	3 250	3 089	549	0	0	424	424	35	0	0	0	3 375	2 700
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	2 565	2 515	106	0	0	43	32	33	0	0	0	2 626	2 516
Інші основні засоби	4 358	4 137	0	0	0	6	6	35	0	0	0	4 352	4 166
Разом	42 283	15 725	681	0	0	475	463	1 700	0	0	0	42 489	16 962

Нематеріальні активи

2017 р.

тис.грн

<i>1</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>15</i>
Права на об'єкти промислової власності	42	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42	40
Авторське право та суміжні з ними права	799	691	0	0	0	0	0	1	0	0	0	799	692
Інші нематеріальні активи	1014	247	46	0	0	46	46	96	0	0	0	1014	297
Разом	1 855	978	46	0	0	46	46	97	0	0	0	1855	1029

2016 р.

тис.грн.

<i>1</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>15</i>
Права на об'єкти промислової власності	42	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42	40
Авторське право та суміжні з ними права	967	858	0	0	0	168	168	1	0	0	0	799	691
Інші нематеріальні активи	1011	189	47	0	0	43	43	101	0	0	0	1 014	247
Разом	2 020	1087	47	0	0	211	211	102	0	0	0	1 855	978

Інвестиційна нерухомість

Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за переоціненою вартістю, яка являє собою справедливу вартість на дату переоцінки та визначається на основі ринкових даних за допомогою професійних незалежних оцінювачів, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення.

Інвестиційна нерухомість була переоцінена із залученням професійного оцінювача. Згідно Звіту про оцінку майна від 17.06.2014, наданого незалежним експертом ПП Манжос О.А. справедлива вартість об'єкта інвестиційної нерухомості склала 1339 тис.грн.

У 2016 році Група не переоцінювала балансову вартість інвестиційної нерухомості, так як проведений аналіз ринкових цін на аналогічні об'єкти нерухомого майна суттєво не змінилися протягом звітного року. Тому за справедливу вартість інвестиційної нерухомості визнано балансову на звітну дату, що становить 1339 тис.грн.

У 2017 році Група прийняла рішення придбати інвестиційну нерухомість, первісна вартість якої становить 19 374 тис. грн.

У 2017 році інвестиційна нерухомість була переоцінена із залученням професійного оцінювача. Згідно Звіту про оцінку майна від 31.12.2017 року, наданого ПГОІ «Центр економіко-правового забезпечення», що діє на підставі Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №170/16 від 26.02.2016 р., виданий Фондом державного майна України). Станом на 31.12.2017р. справедлива вартість об'єктів інвестиційної нерухомості склала 11 868 тис. грн.

Станом на звітну дату відсутні обмеження щодо можливості отримання прибутку від нерухомості, а також суттєві зобов'язання щодо реконструкції інвестиційної нерухомості.

12. ЗАЛИШОК КОШТІВ У ЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВНИХ ФОНДАХ

тис.грн.

	2017 р.		2016 р.	
	Вартість придбання	Справедлива вартість	Вартість придбання	Справедлива вартість
Внесок до МТСБУ	8 738	8 738	6 293	6 293
Зменшення корисності	0	0	(515)	(515)
Всього	8 738	8 738	5 778	5 778

13. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ТА ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Дебіторська заборгованість станом на 31.12.2017 року та на 31.12. 2016 року включає:

тис.грн.

	На 31.12.2017 р.	На 31.12.2016р.
Дебіторська заборгованість за страховою діяльністю	5 788	8 443
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	7 927	29 243
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	204	1 617
Дебіторська заборгованість за нарахованими доходами	642	562
Інша поточна дебіторська заборгованість	18 870	10 773

Кредиторська заборгованість станом на 31.12.2017 року та на 31.12.2016 року включає:

тис.грн.

	На 31.12.2017 р.	На 31.12.2016р.
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2912	1 186
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	645	53
В т.ч. Поточна заборгованість з податку на прибуток	645	53
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1 747	1 017
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	11 385	4 299
Поточні забезпечення	3 072	1 926
Інша поточна кредиторська заборгованість	3 675	23 475

Поточні забезпечення станом на 31.12.2017р. та на 31.2.2016р. включають в себе:

тис. грн.

	На 31.12.2017 р.	На 31.12.2016р.
Забезпечення виплат відпусток	1 534	1 142
Забезпечення інших виплат і платежів	1 538	784
Всього	3 072	1 926

14. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СУМИ КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

	2017 р.	2016 р.
Суми курсових різниць, визнаних у прибутку та збитку нетто	3 066	9 460
в тому числі		
<i>Дохід від операційної курсової різниці</i>	8 421	18 999
<i>Втрати від курсової різниці</i>	5 355	9 539
Суми чистих курсових різниць, визнаних в іншому сукупному прибутку та накопичені у статтях власного капіталу	-	-

15.ВІДСТРОЧЕНІ ПОДАТКОВІ АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Визнані активи та пасиви по відстроченому оподаткуванню

На 31.12.2017р. Група оцінює відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання рівними нулю.

16. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

16.1. Інформація про сформований статутний капітал

Статутний капітал станом на 31 грудня 2017 року та 31.12.2016 року представлений таким чином:

	На 31.12.2017р.			На 31.12.2016р.		
	Кількість акцій	Частка, %	Сума, тис.грн	Кількість акцій	Частка, %	Сума, тис.грн
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЗАКРИТИЙ НЕ ДИВЕРСИФІКОВАНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «КАСКАД-ІНВЕСТ»/ Україна	183572	50%	25 700	183572	50%	25 700
АКВАБЕРЕ ХОЛДІНГС ЛІМІТЕД/ Кіпр	36346	9,9%	5 089	36346	9,9%	5 089
АСОРЕЛ ХОЛДІНГС ЛІМІТЕД / Кіпр	35981	9,8%	5 037	35980	9,8%	5 037
ВІНГЕЛЬТ ХОЛДІНГЗ ЛІМІТЕД / Кіпр	35980	9,8%	5 037	35980	9,8%	5 037
ВІТАДОМАРУС ХОЛДІНГ ЛІМІТЕД / Кіпр	-	-	-	35981	9,8%	5 037
БОСАІНВЕСТ ЛІМІТЕД / Кіпр	35980	9,8%	5 037	-	-	-
ЕМАРАДІЯ ХОЛДІНГС ЛІМІТЕД/ Кіпр	7343	2%	1 028	7343	2%	1 028
ХОФФЕХУНД ХОЛДІНГС ЛІМІТЕД/ Кіпр	31942	8,7%	4 472	31942	8,7%	4 472
Всього:	367 144	100%	51 400	367 144	100%	51 400

Зареєстрований і повністю сплачений статутний капітал *Групи* на 31.12.2017 року складає 51 400 тис. грн. і складається з 367 144 простих акцій номінальною вартістю 140 грн. за 1 акцію.

Усі акції мають рівні права голосу, права на отримання дивідендів та повернення капіталу.

У поточному році дивіденди не нараховувались та не виплачувались.

16.2. Резервний капітал

Компанія має право формувати резервний капітал згідно закону «Про акціонерні товариства» у розмірі 15%. Резервний капітал формується шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку Компанії або за рахунок нерозподіленого прибутку. До досягнення встановленого розміру резервного капіталу розмір щорічних відрахувань не може бути меншим ніж 5% чистого прибутку за рік.

тис.грн.

	На 31.12.2017р.	На 31.12.2016р.
Резервний капітал	5 000	5 000

16.3. Нерозподілений прибуток

тис.грн.

	На 31.12.2017 р.	На 31.12.2016р.
Загальна сума нерозподіленого прибутку	37 624	89 246
	За 2017 р.	За 2016 р.
Чистий прибуток за період	-51 361	5 130
	В 2017р.	В 2016р.
Виплачено дивідендів	Нараховано та виплачено	Нараховано та виплачено

	0	0
--	---	---

Збільшення нерозподіленого прибутку на 626 тис.грн. на 31.12.2016 р. відбулося за рахунок перерахунку інших резервів (резерв коливання збитковості за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та резерву катастроф), що обліковуються у складі власного капіталу

Зменшення нерозподіленого прибутку на 31.12.2017 р. відбулося:

- на 255 тис.грн. - за рахунок перерахунку інших резервів (резерв коливання збитковості за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та резерву катастроф), що обліковуються у складі власного капіталу;
- на 6 тис. грн. – за рахунок інших змін.

16.4. Капітал в дооцінках

тис.грн.

	На 31.12.2017р.	На 31.12.2016р.
Переоцінка основних засобів та нематеріальних активів	83	83

16.5. Інші резерви

Рядок «Інші резерви» у капіталі включає всі інші компоненти капіталу, які не показуються окремо у складі капіталу (інші резерви у капіталі). Згідно із законодавством має бути зобов'язана створенням резерв коливання збитковості та резерв катастроф (резерви вирівнювання).

Група розраховує суми цих резервів відповідно до вимог чинного законодавства та відповідних нормативних актів, і відображає їх у складі інших резервів у капіталі як розподіл нерозподіленого прибутку, а не як витрати у звіті про сукупні доходи. Будь-яке використання цих резервів показується як переведення з категорії інших резервів у капіталі до категорії нерозподіленого прибутку. Резерв коливання збитковості та резерв катастроф, відображені у капіталі, не підлягають перевірці адекватності зобов'язань.

Станом на 31.12.2016 року резерви склали 10 511 тис.грн., у т.ч.:
9 977 тис.грн. - резерв катастроф;
534 тис.грн. – резерв коливань збитковості.

Станом на 31.12.2017 року резерви склали 10 766 тис.грн., у т.ч.:
9 977 тис.грн. - резерв катастроф;
789 тис.грн. – резерв коливань збитковості.

16.6. Управління капіталом

Зовнішні вимоги

Материнська та дочірня компанія є страховиками згідно Закону України «Про страхування», на яких поширюються законодавчі вимоги як до статутного капіталу, так і до власного капіталу. Страховики, що здійснюють діяльність з ризикового страхування повинні мати сплачений статутний капітал у сумі не менше 1 000 000 Євро (на дату реєстрації фінансової установи). Крім того, чисті активи страховика, що здійснює ОСЦПВВНТЗ повинні на будь-яку дату після отримання ліцензії мати перевищення фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів) над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності не менш ніж на 25%, але не менше 1 000 000 Євро за офіційним валютним курсом на дату розрахунку зазначених показників. Це є вимогою Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» та поширюється на страховиків, що мають ліцензію на здійснення цього виду обов'язкового страхування.

Страховики, що здійснюють діяльність зі страхування життя повинні мати сплачений статутний капітал 10 000 000 євро. Ця вимога не поширюється на страховиків, зареєстрованих до 07.07.2005 року.

На будь-яку дату фактичний запас платоспроможності повинен перевищувати нормативний (розрахунковий) запас платоспроможності.

З 18 травня 2016 набуло чинності Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика (розпорядження НКФП від 23.02.2016 № 396), яким було значно підвищено вимоги до активів страховика.

На 31.12.2017р. та на 31.12.2016 р. обидві компанії, що входять до складу Групи, виконують ці зовнішні вимоги.

Цілі управління капіталом

Основною стратегією управління капіталом компаній Групи є :

- забезпечення платоспроможності та ліквідності компаній;
- дотримання законодавчих та нормативних вимог щодо платоспроможності;
- дотримання обов'язкових критеріїв та нормативів достатності, диверсифікованості та якості активів страховика;
- удосконалення системи управління ризиками компаній для цілей збереження капіталу;
- розширення сфери діяльності з надання страхових послуг;
- модернізація технологічних процесів операційної діяльності.

17.ВАЛОВА СУМА ОТРИМАНИХ ДОХОДІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Валова сума отриманих доходів протягом 2017 та 2016 роки представлена таким чином:

тис.грн.

	За 2017 р.	За 2016 р.
Дохід від реалізації послуг зі страхування (зароблені страхові платежі)	134 866	113 464
Суми, повернуті від реалізації регресних вимог	2 768	3 142
Інші операційні доходи	1 458	10 425
Всього	139 092	127 031

Чисті суми валових премій з страхування життя за рік, що закінчився 31.12.2017 р.та 31.12.2016р.

тис. грн.

	За договорами страхування,якими передбачено досягнення застрахованою особою визначеного договором віку	За іншими договорами накопичувального страхування	За договорами страхування життя лише на випадок смерті	За іншими договорами страхування життя	Усього
Валові премії 2017р	8	314	26	2 490	2 838
Валові премії 2016р	6	302	50	1 231	1 589

18. ДОХОДИ ВІД ІНВЕСТИВАННЯ КОШТІВ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ

тис.грн.

	2017 р.	2016 р.
Доходи від інвестування коштів страхових резервів отримувалися як процентні доходи від розміщення коштів на депозитних рахунках	5 251	5 930

19. ЧИСТІ СТРАХОВІ ВИПЛАТИ ТА ВІДШКОДУВАННЯ

За 2017 та 2016 роки склали:

Договори страхування інші ніж життя

тис.грн.

	За 2017 р.	За 2016 р.
Чисті виплати страхових відшкодувань	61 621	46 774

Договори страхування життя

тис. грн.

	2017 рік	2016 рік
Викупні суми при розірванні договорів страхування життя	14	1
Збитки по дожиттю	211	-
Збитки за іншими договорами страхування життя	240	124
Всього страхових виплат	465	125
Частка виплат по ризиковим складовим, компенсовані перестраховиками	(123)	(30)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	342	95

20. АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ ТА ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Адміністративні та інші операційні витрати протягом 2017 та 2016 роки включали:

тис.грн.

Витрати	За 2017 р.	За 2016 р.
Матеріальні затрати	2 647	1 615
Витрати на оплату праці	11 886	8 637
Відрахування на соціальні заходи	2 335	1 811
Амортизація	2 102	1 809
Витрати з оренди	2 982	4 217
Послуги зв'язку	436	358
Послуги банків	1 252	839
Консультаційні та юридичні послуги	30 995	21 326
Витрати на відрядження та представницькі	468	76
Обслуговування програмного забезпечення	1 763	2 714
Податки	162	232
Професійні послуги	2 752	1 414
Послуги охорони	305	209
Інші витрати	46 215	82 838

Всього	106 300	127 206
---------------	----------------	----------------

21. ДОХОДИ (ВИТРАТИ) ВІД ЗМІНИ ІНШИХ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ

тис.грн.

	2017р.	2016р.
Витрати від зміни інших страхових резервів	-18 625	-3 349
Витрати від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	-582	-385

22. ВИТРАТИ НА ЗБУТ

тис.грн.

	2017р.	2016р.
Витрати, пов'язані з укладанням та пролонгацією договорів страхування (аквізиційні витрати)	34 805	20 444
Інші витрати на збут	428	2 418
Всього:	35 233	22 862

23. ПІДПИСАНІ СТРАХОВІ ПРЕМІЇ

Загальний обсяг надходжень страхових платежів за 2017 рік склав:

- крім страхування життя : 162 146 тис. грн. порівняно за 2016 рік – 125 277 тис. грн.
- валові премії з страхування життя : 2 838 тис. грн. порівняно з 2016р – 1 589 тис. грн.

тис.грн.

<i>Види страхування</i>	<i>Страхова премія з урахуванням припинень 2017 рік</i>	<i>Страхова премія з урахуванням припинень 2016 рік</i>	<i>Зміни за період</i>
за добровільними договорами:			
Страхування від нещасних випадків	1 978	1 461	517
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	974	950	24
Страхування наземного транспорту (крім залізничного)	57 490	47 977	9513
Страхування вантажів та багажу (вантажобагажу)	5 484	6 139	-655
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	9 346	6 582	2764
Страхування майна (іншого, ніж передбачено графами 7 - 12)	10 665	7 561	3104
Страхування сільськогосподарської продукції	5 764	3 926	1 838
Страхування відповідальності перед третіми особами (іншої, ніж передбачена пунктами 12 - 14 цієї статті)	2 400	2 465	-65
Інше	6 186	5 115	1 071
Валові надходження страхових платежів	100 287	82 177	18 110

за обов'язковими договорами :			
Страховання цивільної цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за звичайними договорами)	50 907	30 283	20 624
Страховання цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту	6 384	9 198	-2 814
Авіаційне страхування цивільної авіації	1 670	964	706
Страховання предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування	1 521	1 682	-161
Інше	1 377	973	405
Валові надходження страхових платежів	61 859	43 100	18 760

Страховання моторних ризиків – Каско, Добровільне страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту, Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту, Страхування нещасних випадків на транспорті. Цей портфель показує позитивну динаміку збільшення портфелю на 45,2%. Найбільше зростання премії у 2017 році: -68% у страхуванні цивільної цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за звичайними договорами)

Збільшення премії в даному класі спричинили:

- розробка нових продуктів, що відповідають ринковим змінам;
- баланс ціни і якості продуктів страхування;
- ефективна процедура поновлення договорів;
- тісна співпраця з брокерами і агентами;
- ефективна система управління ризиками
- залученню нових агенцій з портфелями ризиків, що відповідають прийнятій в компанії політиці.

Страховання майнових ризиків – Вогневі ризики, Страхування оселі та Страхування будівельно-монтажних ризиків портфель у 2017 році збільшився на 41% в порівнянні з 2016 роком за рахунок залучення декількох нових клієнтів та збільшенням страхових сум.

Страховання вантажів та багажу (вантажобагажу)– у 2017 році ми можемо спостерігати валовий спад портфелю в порівнянні з 2016 роком. Портфель залишається прибутковим за рахунок високих міжнародних стандартів андеррайтингу, яких прийнято дотримуватися згідно внутрішньої політики Компанії

2017 рік характеризувався посиленням конкуренції на ринку.

Завдяки якісному продукту та ефективній системі врегулювання збитків компанія утримує свої позиції в пріоритетах основних поставальників бізнесу (агенти, брокери) та контролює прийнятну збитковість та прибутковість портфелю.

Чисті суми страхових премій з страхування життя за рік, що закінчився 31.12.2017 р. та 31.12.2016р. представлені наступним чином:

тис. грн.

	За договорами страхування, якими передбачено досягнення застрахованою особою визначеного договором віку	За іншими договорами накопичувального страхування	За договорами страхування життя лише на випадок смерті	За іншими договорами страхування життя	Усього
31.12.2017					
Страхові премії, передані у перестрахування	-	(25)	(1)	(220)	(246)
Чиста сума страхових премій	8	289	25	2 270	2 592
31.12.2016					
Страхові премії, передані у перестрахування	-	(27)	(4)	(114)	(145)
Чиста сума страхових премій	6	275	46	1 117	1 444

Завдяки якісному продукту та ефективній системі врегулювання збитків Група утримує свої позиції в пріоритетах основних постачальників бізнесу (агенти, брокери) та контролює прийнятну збитковість та прибутковість портфелю.

24. ТЕХНІЧНІ РЕЗЕРВИ СТРАХОВИКА

Сформовані на 31.12.2017 року технічні резерви

тис. грн.

	Сума		Сума
Резерви незароблених премій	60 628	Частка перестраховиків в резервах незароблених премій	3 540
Резерв заявлених, але не виплачених збитків	33 233	Частка перестраховиків в резервах заявлених, але не виплачених збитків	
Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	4 862	Частка перестраховиків в резервах збитків, які виникли, але не заявлені	
Всього:	98 723	Всього:	3 540

Сформовані на 31.12.2016 року технічні резерви

тис. грн.

	Сума		Сума
Резерви незароблених премій	42 267	Частка перестраховиків в резервах незароблених премій	3 264
Резерв заявлених, але не виплачених збитків	16 709	Частка перестраховиків в резервах заявлених, але не виплачених збитків	0
Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	3 049	Частка перестраховиків в резервах збитків, які виникли, але не заявлені	0
Всього:	62 025	Всього:	3 264

Технічні резерви розраховувались відповідно до Методики формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджених Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.2004 № 3104 (зі змінами та доповненнями).

24.1 Резерви незароблених премій

Резерви незароблених премій за договорами ОСЦПВВНТЗ були розраховані методом 1/365 (“pro rata temporis”) пропорційно терміну дії договорів страхування, які ще не закінчилися, на основі загального доходу від премій.

За іншими видами страхування резерви незароблених премій розраховувались за методом $\frac{1}{4}$ з використанням коефіцієнту 0,8.

24.2. Резерв заявлених, але не виплачених збитків

Резерв заявлених, але не виплачених збитків розраховувався на підставі попередніх оцінок відомих звернень (повідомлень) страхувальників про страхові випадки станом на 31.12.2017 року з урахуванням витрат на врегулювання таких збитків.

24.3. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені

Резерв збитків, які виникли, але не заявлені, розраховувався методом Борнхуеттера-Фергюссона за договорами, укладеними з ОСЦПВВНТЗ

Одночасно з розрахунком технічних резервів розраховувались частки перестраховиків у відповідних видах технічних резервів за видами страхування.

Сумарна величина сформованих технічних резервів відображається у відповідній окремій статті балансу *Групи*, як зобов'язання.

Частка перестраховиків у сформованих технічних резервах відображена в окремій статті активу балансу.

24.4. Резерв коливання збитковості та резерви катастроф

Зміни Резерву коливання збитковості (РКЗ) та Резерву катастроф (РК) протягом 2017 року
тис грн.

Інші резерви у капіталі	На 31.12.2017	Зміни протягом 2017 року	На 31.12.2016
РКЗ	789	255	534
РК	9 977	-	9 977
Всього	10 766	255	10 511

Резерв коливання збитковості та резерв катастроф відображається у власному капіталі звіту про фінансовий стан.

24.5. Оцінка адекватності сформованих страхових зобов'язань

Перевірка адекватності (відповідності) зобов'язань Страховика проводиться щоквартально на підставі та у відповідності до вимог п. 14 (b) Міжнародного стандарту фінансової звітності 4 (МСФЗ 4) актуарієм Птуха Ю.О.

Перевірка адекватності (відповідності) зобов'язань Страховика здійснюється за допомогою **Тесту перевірки відповідності зобов'язань за страховими договорами (LAT - Liability Adequacy Test)** (надалі по тексту – **Тест**). Даний Тест проводиться з метою перевірки достатності зобов'язань за страховими договорами з застосуванням поточних оцінок майбутніх грошових потоків за страховими контрактами, з врахуванням витрат на врегулювання збитків, відстрочених аквізиційних витрат і відповідних нематеріальних активів.

Мінімальні вимоги Тесту наступні:

- А) Тест розглядає та застосовує поточні оцінки контрактних фінансових потоків за договорами страхування та пов'язаних фінансових потоків, таких як витрати на врегулювання збитків;
Б) У разі якщо тест показує недостатність у покритті відповідальності, на суму даної недостатності формується резерв непередбачуваного ризику.

Термін «поточні оцінки» визначає оцінки, що базуються на припущеннях, які щорічно переглядаються відповідно до наявної інформації.

У разі виявлення будь-якої недостатності зобов'язань, вона має бути віднесена до прибутку або збитку, насамперед шляхом встановлення забезпечення втрат, визначених Тестом (недостатність премії). Таке забезпечення може бути визначене як **Резерв непередбаченого ризику**.

Тест проводиться окремо по кожному виду страхування. Тест проводиться шляхом порівняння величини страхових зобов'язань Страховика (Резерву незароблених премій), сформованих на 31.12.2017 року, з майбутніми грошовими потоками за діючими на 31.12.2017 року страховими договорами, що включають майбутні страхові виплати, витрати на врегулювання цих збитків, відстрочені аквізиційні витрати.

Майбутні страхові виплати оцінюються як (Резерв незароблених премій) × (Коефіцієнт збитковості).

Найефективнішою оцінкою величини коефіцієнта збитковості (очікуваного рівня збитковості) є значення поточної збитковості. За поточний рівень збитковості приймалося значення збитковості за останні чотири звітні квартали. Показник збитковості дорівнює відношенню, в чисельнику якого знаходиться величина понесених за період збитків, а в знаменнику – величина заробленої за період страхової премії. Понесені збитки за період визначаються сумою здійснених страхових виплат, приростом за період резерву заявлених, але не виплачених збитків (RBNS), та приростом за період резерву збитків, що виникли, але не заявлені (IBNR). Для розрахунку IBNR застосовувалися методи, передбачені «Правилами формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя», а саме: у разі достатнього обсягу даних щодо сплати (розвитку) збитків - модифікація ланцюгового методу (Chain Ladder); в іншому випадку - метод фіксованого відсотка.

Згідно з методом Борнхуеттера-Фергюсона, застосування якого передбачено «Правилами формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя», величина витрат на врегулювання збитків дорівнює 3% від сукупного резерву збитків.

Аквізиційні витрати враховують відстрочені комісійні витрати. Окремо враховуються також адміністративні витрати по укладених договорах страхування.

Резерв непередбаченого ризику формується (є додатнім) тільки тоді, коли резерву незаробленої премії недостатньо для забезпечення майбутніх грошових потоків за договорами страхування. В іншому випадку (якщо зазначених резервів цілком достатньо для виконання Страховиком своїх зобов'язань по сформованому страховому портфелю), **Резерв непередбаченого ризику** приймається рівним нулю.

Таким чином, розрахунок **Резерву непередбачуваного ризику** може бути представлений наступною формулою:

$$RHP = \text{Max}\{-(RHP - K3 \times RHP - BB3 - BAB); 0\},$$

де:

RHP - Резерв непередбачуваного ризику (URR, Unexpected Risk Reserve)

RHP - Резерв незароблених премій (UPR, Unearned Premium Reserve)

K3 - Коефіцієнт збитковості (L.R., Loss Ratio)

BB3 - Витрати на врегулювання збитків

BAB - Відстрочені аквізиційні витрати (DAC, Deffered Acquisition Cost) та адміністративні витрати по управлінню укладеними договорами.

Розрахунки проводились по кожному виду страхування та для всього портфеля договорів Страховика.

За результатами тесту нестача величини зобов'язань виявлена з наступних видів страхування:

- Страховання від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ
- Страховання майна
- Страховання фінансових ризиків

Резерв непередбачуваного ризику приймається рівним нулю, крім наступних видів страхування:

Страховання від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ – резерв непередбачуваного ризику 1 906,57 тис.грн.

Страховання майна - резерв непередбачуваного ризику 504,89 тис.грн.

Страховання фінансових ризиків - резерв непередбачуваного ризику 96,47 тис.грн.

З врахуванням того, що за вищезазначеними видами страхування відповідно сформовано резерв непередбачуваного ризику, за результатами тесту можна зробити висновок, що величини сформованих Страховиком зобов'язань (страхових резервів) цілком достатньо для забезпечення майбутніх грошових потоків за діючими на 31.12.2017 року страховими договорами по всіх видах страхування.

За результатами тесту нестачі величини зобов'язань по жодному з видів страхування не виявлено.

Резерв непередбачуваного ризику приймається рівним нулю.

За результатами тесту актуарієм було зроблено висновок, що величини сформованих Страховиком зобов'язань (страхових резервів) цілком достатньо для забезпечення майбутніх грошових потоків за діючими на 31.12.2017 року страховими договорами по всіх видах страхування.

25. РЕЗЕРВИ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ

Страхові резерви на 31 грудня 2017 року представлено наступним чином:

тис. грн.

	Валова сума	Частка перестраховика	Чиста сума
Резерв довгострокових зобов'язань (математичний резерв)	3 779	(155)	3 624
Резерв належних виплат у тому числі:	287	-	287
<i>Резерв заявлених але не врегульованих збитків</i>	287	-	287
<i>Резерв збитків, що виникли, але не заявлені</i>	-	-	-
Усього страхових резервів	4 066	(173)	3 911

Страхові резерви на 31 грудня 2016 року представлено наступним чином:

тис. грн.

	Валова сума	Частка перестраховика	Чиста сума
Резерв довгострокових зобов'язань (математичний резерв)	3 214	(173)	3 041
Резерв належних виплат у тому числі:	-	-	-

Резерв заявлених але не врегульованих збитків	-	-	-
Резерв збитків, що виникли, але не заявлені	-	-	-
Усього страхових резервів	3 214	(173)	3 041

Згідно «Методичних рекомендацій щодо застосування міжнародних стандартів фінансової звітності для страхових компаній в Україні» та Міжнародного стандарту фінансової звітності 4 (IFRS 4) Компанія проводить оцінку адекватності визнаних ним страхових зобов'язань – резервів зі страхування життя.

Методичний підхід відносно тестування адекватності резервів довгострокових зобов'язань, що створюються Компанією по договорах страхування життя, полягає в оцінюванні справедливої вартості зобов'язань Компанії по цих договорах страхування і порівнянні отримуваної оцінки з величиною сформованих на звітну дату резервів довгострокових зобов'язань після зменшення їх на суму відкладених аквізиційних витрат за вирахуванням витрат, що були враховані при модифікації резерву нетто-премій. Резерв заявлених та неврегульованих збитків не підлягає переоцінці, оскільки суми зарезервовані до виплати являються остаточними, та очікується погашення усіх вимог протягом року.

Результат тесту адекватності сформованих резервів довгострокових зобов'язань, виконаний актуарієм Кучук-Яценко С.В. (свідцтво про право займатися актуарними розрахунками та посвідчувати їх, реєстраційний номер 01-020 від 11.08.2016 року) засвідчує, що сформовані резерви цілком достатні для покриття зобов'язань за договорами, що діють на 31.12.2017 року.

26. ВИТРАТИ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Витрати на оподаткування валових доходів від операційної та іншої діяльності протягом 2017 та 2016 роки:

тис.грн.

Найменування статті	2017	2016
Прибуток (збиток) до оподаткування	(46 641)	9 640
Поточний податок на прибуток (згідно ПКУ за декларацією)	(4 720)	(5 138)
Зменшення (збільшення) ВПА		-
Збільшення (зменшення) ВПЗ		-
Усього витрати з податку на прибуток	(4 720)	(5 138)
Прибуток (збиток) поточного року	(51 361)	4 502

27. СТРАХОВІ ВИПЛАТИ

Здійснення страхових виплат і виплата страхового відшкодування здійснюється згідно з договором страхування або законодавством на підставі заяви страхувальника (його правонаступника або третіх осіб, визначених умовами страхування) і страхового акта (аварійного сертифіката), який складається страховиком або уповноваженою ним особою (аварійним комісаром) у формі, що визначається страховиком.

Аналітичний облік страхових виплат і виплата страхового відшкодування здійснюється за кожною претензією в межах кожного виду страхування.

Протягом 2017 року було сплачено страхових відшкодувань на суму 69 892 тис.грн., що на 23 213 тис.грн вище в порівнянні з 2016 роком (46 679 тис.грн.). Суми, що отримуються в результаті переданого страхувальником права вимоги до особи, відповідальної за збитки в 2017 склали – 2 769 тис. грн., а в 2016 – 3 142 тис. грн..

Страхові виплати за видами страхування, крім страхування життя, за 2017, 2016 роки.

тис. грн.			
<i>Види страхування</i>	<i>Страхові виплати 2017 рік</i>	<i>Страхові виплати 2016 рік</i>	<i>Зміни</i>
Страхування від нещасних випадків	153	433	-280
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	583	652	-69
Страхування наземного транспорту, крім залізничного	33 222	27 979	5 243
Страхування вантажів та багажу	97	30	67
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихій	2 386	755	1 631
Страхування майна	1 118	1 161	-43
Страхування ЦВ власників наземного транспорту (вкл. відповід.перевізника)	639	347	292
Страхування відповідальності перед третіми особами	0	15	-15
Страхування кредитів (у т.ч. відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	0	0	0
Страхування фінансових ризиків	125	49	76
Страхування медичних витрат (добровільне)	471	624	-153
Страхування сільськогосподарської продукції	10 731	0	10 731
Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті	9	114	-105
Авіаційне страхування цивільної авіації	0	15	-15
ОСЦПВВНТЗ За звичайними договорами	20 266	14 501	5 765
ОСЦПВВНТЗ За додатковими договорами	0	0	0
Страхування ЦВ оператора ядерної установки за шкоду	1	0	1
Страхування предмета іпотеки від ризиків випад.знищ., випад.пошкодж. або псування	91	4	87
Загалом	69 892	46 679	23 213

Максимальна страхова виплата за окремим страховим випадком протягом 2017 року:

Страхування від нещасних випадків 15 тис. грн.

Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я) 67 тис. грн.

Страхування наземного транспорту (крім залізничного) 1 239 тис. грн.

Страхування вантажів та багажу (вантажобагажу) 65 тис. грн..

Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ 848 тис. грн.

Страхування майна (іншого, ніж передбачено пунктами 7-12) 202 тис. грн.

Страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника) 250 тис. грн.

Страхування сільськогосподарської продукції 5 387 тис. грн.

Страхування фінансових ризиків 125 тис. грн.

Страхування медичних витрат 80 тис. грн.

Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті 9 тис. грн.

Страхування ЦВ оператора ядерної установки 1 тис. грн.

Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за внутрішніми договорами) 118 тис. грн.

Страхування предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування 84 тис. грн.

Чисті понесені збитки за страховими виплатами за договорами страхування життя

тис. грн.

	2017 рік	2016 рік
Викупні суми при розірванні договорів страхування життя	14	1
Збитки по дожиттю	211	-
Збитки за іншими договорами страхування	240	124
Всього страхових виплат	451	125
Частка виплат по ризиковим складовим, компенсовані перестраховиками	(123)	(30)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	342	95

28. ПОВ'ЯЗАНІ СТОРОНИ

До пов'язаних сторін або **операцій** з пов'язаними сторонами, як зазначено у МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони», відносяться:

а) Фізична особа або близький родич такої особи є зв'язаною стороною із суб'єктом господарювання, що звітує, якщо така особа:

i) контролює суб'єкт господарювання, що звітує, або здійснює спільний контроль над ним;

ii) має суттєвий вплив на суб'єкт господарювання, що звітує;

iii) є членом провідного управлінського персоналу суб'єкта господарювання, що звітує, або материнського підприємства суб'єкта господарювання, що звітує.

б) суб'єкт господарювання є зв'язаним із суб'єктом господарювання, що звітує, якщо виконується будь-яка з таких умов:

i) суб'єкт господарювання та суб'єкт господарювання, що звітує, є членами однієї групи (а це означає, що кожне материнське підприємство, дочірнє підприємство або дочірнє підприємство під спільним контролем є зв'язані одне з одним);

ii) один суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством або спільним підприємством іншого суб'єкта господарювання (або асоційованого підприємства чи спільного підприємства члена групи, до якої належить інший суб'єкт господарювання);

iii) обидва суб'єкти господарювання є спільними підприємствами однієї третьої сторони;

iv) один суб'єкт господарювання є спільним підприємством третього суб'єкта господарювання, а інший суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством цього третього суб'єкта господарювання;

v) суб'єкт господарювання є програмою виплат по закінченні трудової діяльності працівників або суб'єкта господарювання, що звітує, або будь-якого суб'єкта господарювання, який є зв'язаним із суб'єктом господарювання, що звітує. Якщо суб'єкт господарювання, що звітує, сам є такою програмою виплат, то працевластувачі-спонсори також є зв'язаними із суб'єктом господарювання, що звітує;

vi) суб'єкт господарювання перебуває під контролем або спільним контролем особи, визначеної в пункті а);

vii) особа, визначена в пункті а) i), має значний вплив на суб'єкт господарювання або є членом провідного управлінського персоналу суб'єкта господарювання (або материнського підприємства суб'єкта господарювання).

Власником істотної участі (у тому числі осіб, що здійснюють контроль за фінансовою установою) є Публічне акціонерне товариство «Закритий не диверсифікований корпоративний

інвестиційний фонд «Каскад-Інвест» (код за ЄДРПОУ 35676886, місцезнаходження: 01032, місто Київ, вул. Саксаганського, буд. 115-А), який володіє 50 % акцій у статутному капіталі Страхової компанії «БРОКБІЗНЕС».

Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» володіє 99,98 % акцій у статутному капіталі Страхової компанії «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ».

ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ», володіє 89,922581 % акцій у статутному капіталі Страхової компанії «Парасоль»

Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ» володіє 26,34 % акцій у статутному капіталі ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «БЛК».

Найменування (для юридичних осіб), прізвище, ім'я та по батькові (для фізичних осіб)	Розмір часток (паїв, акцій), якими володіє, управляє чи користується суб'єкт господарювання або стосовно якого інший суб'єкт господарювання володіє, управляє чи користується		
	%		Назва суб'єкта господарювання
	2017р.	2016р.	
1	2		3
ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ»	50,0 %	50,0%	Приватне акціонерне товариство «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»
ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ»	89,922581 %	97,4867%	Приватне акціонерне товариство «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ПАРАСОЛЬ»
Приватне акціонерне товариство «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»	99,98 %	99,98%	Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ»
Приватне акціонерне товариство «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ»	26,34%	-	ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «БЛК»
Хомутиннік Віталій Юрійович	98,2024%	97,0874%	ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ»
Хомутиннік Світлана Вікторівна	10,051613%		Приватне акціонерне товариство «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ПАРАСОЛЬ»

У 2017 р. Наглядова рада Страхової компанії «БРОКБІЗНЕС» складалась з наступних осіб:

Голова Наглядової ради – Тараненко Ярослав Олександрович;
 Член Наглядової ради – Шахновський Анатолій Євгенович;
 Член Наглядової ради – Беркун Олександр Якович;
 Член Наглядової ради – Крутогов Артем Сергійович.

Членами Правління Страхової компанії «БРОКБІЗНЕС» затвердженні наступні особи:

Голова Правління - Арбузіна В. О.;
 Член Правління –Горельцев А.В.;
 Член Правління – Окара І. В.;

Залишки за операціями з пов'язаними особами станом на 31 грудня 2017 року

тис. грн.

Найменування статті	Асоційовані особи	Дочірнє підприємство	Члени Наглядової ради та провідний управлінський персонал -
Необоротні активи			
Запаси			
Дебіторська заборгованість			379
Фінансові інвестиції	27 153	22 995	
Зобов'язання			1

тис. грн.

Найменування статті	Дочірнє підприємство	Компанія під спільним контролем	Члени Наглядової ради та провідний управлінський персонал -
Доходи від продажу	15	36	98
Інші операційні доходи	1	80	0
Понесені витрати за страховими виплатами	12	-	750
Адміністративні та інші операційні витрати	0	163	553

Членами Правління Страхової компанії «БРОКБІЗНЕС-Життя» затвердженні наступні особи:
Голова Правління - Арбузіна В. О.;
Член Правління – Ковальська Л.В.

Залишки за операціями з пов'язаними особами станом на 31 грудня 2017 року

тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Асоційовані особи	Провідний управлінський персонал
1	2	3	4	5	6
1	Необоротні активи	-	-	-	-
2	Запаси	-	-	-	-
3	Дебіторська заборгованість	-	-	-	-
4	Фінансові інвестиції	-	4636	15998	-
5	Зобов'язання	-	-	-	-

Доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами за 2017 р.

Рядок	Найменування статті	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Асоційовані особи	Провідний управлінський персонал
1	2	3	4	5	6
1	Доходи від продажу	-	-	-	-

2	Комісійні доходи	-	-	-	-
3	Інші операційні доходи	12	-	-	-
4	Адміністративні та інші операційні витрати	16	566	2	176

Операції зі пов'язаними особами здійснювались за звичайними цінами

29. ПОТЕНЦІЙНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Податкова система

В даний час в Україні діє ряд законів і нормативних актів щодо різних податків і зборів, які утримуються як державними, так і місцевими органами влади. Закони, які регулюють нарахування і виплату податків і зборів, часто змінюються, їх положення не завжди до кінця відпрацьовані. Також немає достатньої кількості судових прецедентів за рішенням таких проблем. Часто існують різні точки зору щодо тлумачення правових норм різними органами, що породжує загальну невизначеність і створює приводи для конфліктних ситуацій. Перераховані чинники визначають наявність в Україні податкових ризиків значно більших, ніж ті, які існують в країнах з розвиненішою податковою системою.

Група періодично переглядає ризик виникнення додаткових зобов'язань по податках і відображає їх в своїй звітності по методу нарахувань.

Юридичні зобов'язання

В ході звичайної діяльності Група має справу з судовими позовами і претензіями. Керівництво Групи вважає, що максимальна відповідальність за зобов'язаннями, які можуть бути наслідком позовів і претензій, у разі виникнення, не матиме істотного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Товариства, але прийнято рішення про формування резерву під забезпечення інших виплат і платежів. Станом на 31.12.2017р. під забезпечення інших виплат і платежів сформовано у розмірі 1 538 тис. грн.

30. ОЦІНКА СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ

Оцінка справедливої вартості ґрунтується на існуючих фінансових інструментах без оцінки вартості очікуваної майбутньої діяльності та вартості активів і зобов'язань, що не вважаються фінансовими інструментами. Крім того, не був врахований ефект оподаткування сум, які можуть бути одержані в результаті реалізації нереалізованих прибутків і збитків, що може вплинути на оцінку справедливої вартості.

Справедлива вартість усіх короткострокових фінансових активів та зобов'язань оцінюється як така, що приблизно дорівнює їх балансовій вартості у зв'язку з їх короткостроковим характером та ринковими процентними ставками на кінець періоду.

31. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

На ринки країн, які розвиваються, у тому числі України, впливають економічні, політичні, соціальні, правові та законодавчі ризики, які сильно відрізняються від ризиків країн із більш розвинутими ринками. Як уже траплялося у минулому, фактичні або очікувані фінансові проблеми або збільшення рівня очікуваних ризиків стосовно інвестицій в економіку країн, які розвиваються, можуть негативно вплинути на економіку та інвестиційний клімат в Україні.

Закони та нормативні акти, які регулюють ведення господарської діяльності в Україні, продовжують зазнавати стрімких змін. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитись неоднозначно, а інші юридичні та фінансові перешкоди лише додають свій внесок до переліку проблем, які стоять перед підприємствами, які на разі проваджують свою діяльність в Україні. Майбутній напрям розвитку України великою мірою залежить від економічної, податкової та

кредитно-монетарної політики уряду, законів та нормативних актів, які приймаються, а також змін політичної ситуації в Україні.

Щодо залежності від законодавчих або економічних обмежень в діяльності можна визначити аспекти безпосередньо пов'язані із змінами чинного законодавства в галузі страхування, оподаткування, тощо.

До позитивних перспектив, наприклад, можна віднести нову редакцію Закону про страхування, яка передбачає реєстрацію страховиків виключно у формі акціонерного товариства, вводить класифікацію галузей та видів страхування відповідно до європейських стандартів, встановлює вимоги до платоспроможності страховика (враховуючи якість активів, системи управління та розкриття інформації) та вимоги до власників істотної участі та порядку набуття істотної участі у страховика.

Також проект передбачає створення інституту професійних перестраховиків, нові вимоги до корпоративного управління страховика, приводить вимоги до діяльності страхових брокерів у відповідність до міжнародних стандартів та встановлює обов'язок страховика проходити щорічний аудит у зовнішнього аудитора.

Новий Закон має врегулювати відносини між страховими компаніями та їхніми клієнтами, а також надати змогу професійним суб'єктам висловлювати свої побажання щодо державного регулювання ринку через саморегулятивні організації.

Прийняття нової редакції Закону дасть змогу залучити додатковий капітал для розвитку страхового ринку України, зміцнити ринкові засади діяльності учасників страхового ринку, підвищити якість страхових послуг, запобігти неплатоспроможності (банкрутству) страховиків, удосконалити систему моніторингу за діяльністю страховиків та інтегрувати страховий ринок до принципів та стандартів законодавства ЄС.

Політика управління ризиками

Управління ризиками професійної діяльності *Групи* засноване на принципах, основними із яких є:

- 1) Управління ризиками є частиною процесу прийняття рішень. Процес управління ризиками допомагає особам, які приймають рішення, зробити усвідомлений вибір, визначити пріоритети і вибрати найбільш відповідні заходи.
- 2) Ризик менеджмент є невід'ємною частиною бізнес-процесів. Управління ризиками інтегрується з структурою управління та є частиною бізнес-процесів, як на оперативному та і на стратегічному рівні.
- 3) Управління ризиками має бути систематичним, структурованим та своєчасним. Процедури управління ризиками повинні бути сформовані та узгоджені для забезпечити ефективність і достовірність результатів.
- 4) До складу портфеля ризиків повинні включатися тільки ті з них, які піддаються нейтралізації в процесі управління, незалежно від їхньої об'єктивної чи суб'єктивної природи. Ризики некеровані, наприклад форс-мажорної групи, можна або ігнорувати, або передати зовнішньому страховикові або партнерам по бізнесу.
- 5) Зниження небажаних наслідків чи/або ймовірності настання в першу чергу здійснюється по відношенню до тих ризиків, реалізація яких відбувається з найбільшою ймовірністю і призводить до найбільших втрат для *Групи*.
- 6) Співставлення рівня ризиків, що приймаються з рівнем доходності фінансових операцій та з фінансовими можливостями. Очікуваний розмір фінансових втрат, що відповідає тому чи іншому рівню ризику, повинен відповідати тій частці капіталу, яка забезпечує внутрішнє страхування ризиків.
- 7) Встановлення адресної відповідальності за управління кожним ризиком. Процедури ризик-менеджменту вбудовані в бізнес-процеси і документообіг кожного функціонального підрозділу та прив'язані до місць (бізнес-процесами), де ризики виникають.
- 8) Методологія управління ризиками повинна регулярно оновлюватися і вдосконалюватися з тим, щоб відображати досвід, що постійно накопичується та передову практику в галузі управління ризиками. Методологія управління ризиками не повинна суперечити чинному законодавству України.

Визначення та класифікація ризиків у страховика

Ризик - ймовірна подія, що може призвести до отримання непередбачуваних збитків або іншим чином негативно вплинути на діяльність страховика і на його здатність виконувати свої зобов'язання

Групою контролюється наступні класи ризиків:

Андерайтингові ризики – ризики, пов'язані із укладанням договорів страхування;

Ризик недостатності резервів (збитків) - ризик неадекватності страхових резервів збитків майбутнім зобов'язанням;

Ризик недостатності премій (перевищення нетто-премій) - ризик неадекватності страхових тарифів майбутнім зобов'язанням;

Ризик недостатності премій (перевищення витрат) - відповідність фактичних витрат закладеним у бюджет.

Ризик катастроф - ризик, викликаний неточністю прогнозів настання надзвичайних подій та оцінок їх наслідків.

Ринкові ризики – ризики, пов'язані зі зовнішнім середовищем і ринками, на яких працює *Група*, які можуть призвести до зміни ринкової вартості фінансових інструментів або зміни в ринкових індикаторах, що можуть вплинути на величину активів та/або зобов'язань Страховика;

Ризик інвестицій в акції - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів, зобов'язань та фінансових інструментів страховика до коливання ринкової вартості акцій;

Ризик процентної ставки - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання вартості позикових коштів;

Валютний ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання курсів обміну валют;

Ризик спреду - ризик, пов'язаний із чутливістю активів та зобов'язань страховика до коливання різниці в доходності між облігаціями підприємств та державних облігацій України з тим самим (або близьким) терміном до погашення;

Майновий ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання ринкових цін на нерухомість.

Ризик ринкової концентрації - ризик, пов'язаний із недостатньою диверсифікованою портфеля активів або у зв'язку зі значним впливом одного або кількох емітентів цінних паперів на стан активів.

Ризики дефолту контрагента – ризик неспроможності контрагента (перестраховика, боржника та будь-якого дебітора) виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед страховиком;

Ризик дефолту Страхувальника/Перестрахувальника - ризик неспроможності Страхувальника/Перестрахувальника виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед *Групою*;

Ризик дефолту Перестраховика - ризик неспроможності Перестраховика виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед *Групою*;

Ризик дефолту банку - ризик неспроможності банків виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед страховиком;

Операційні ризики – ризик фінансових втрат страховика, що виникає через недоліки управління, процесів оброблення інформації, контрольованості, безперервності роботи, надійності технологій, а також помилки та несанкціоновані дії персоналу;

Ризик персоналу - ризик фінансових втрат *Групи*, що виникає через помилки та несанкціоновані дії персоналу;

Інформаційний ризик - ризик фінансових втрат страховика, що виникає в результаті недоліків надійності технологій;

Організаційний ризик - ризик фінансових втрат страховика, що виникає через недоліки управління, недосконалість бізнес процесів;

Правовий ризик - ризик втрат в результаті недотримання закону, ризик судових розглядів.

Ризики учасника фінансової групи – ризик негативного впливу на фінансовий стан страховика-учасника фінансової групи, викликаний погіршенням фінансового стану іншого учасника групи, до складу якої входить страховик;

Ризик ліквідності - ризик неспроможності страховика реалізувати активи для погашення зобов'язань точно на момент настання строку погашення.

Репутаційний ризик - ризик фінансових втрат страховика, що виникає через недовіру ринку до якості послуг.

Системний ризик – ризик неплатоспроможності одного або більше значних страховиків на ринку, що може призвести до маркетингового ризику або ризику репутації для інших страховиків (МТСБУ).

32. СУДЖЕННЯ ЩОДО ПЕРЕРАХУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СКЛАДЕНОЇ НА 31.12.2017 РОКУ У ВІДПОВІДНОСТІ МСБО 29 «ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ В УМОВАХ ГІПЕРІНФЛЯЦІЇ»

МСБО 29 не встановлює абсолютного рівня, на якому вважається, що виникає гіперінфляція. Показником гіперінфляції є характеристики економічного середовища в Україні, які включають таке (але не обмежуються таким):

а) основна маса населення віддає перевагу збереженню своїх цінностей у формі немонетарних активів або у відносно стабільній іноземній валюті. Суми, утримувані в національній валюті, негайно інвестуються для збереження купівельної спроможності;

б) основна маса населення розглядає грошові суми не в національній грошовій одиниці, а у відносно стабільній іноземній валюті. Ціни можуть також наводитися в цій валюті;

в) продаж та придбання на умовах відстрочки платежу здійснюється за цінами, які компенсують очікувану втрату купівельної спроможності протягом періоду відстрочки платежу, навіть якщо цей строк є коротким;

г) відсоткові ставки, заробітна плата та ціни індексуються згідно індексу цін;

г) кумулятивний рівень інфляції за трирічний період наближається до 100 % або перевищує цей рівень.

Кумулятивний приріст інфляції розраховується як добуток індексів інфляції за період, що складається з трьох останніх років, включаючи звітний. Відповідно офіційним даним Державної служби статистики України, показники інфляції за: 2015 рік - 143,3%, за 2016 рік -112,4%, за 2017 рік – 113,7%. Оскільки кумулятивний показник інфляції склав 183,13%, її приріст становить 83,13% і не дотягує до 100%.

Дані МВФ показують, що трирічні кумулятивні екскаватори інфляції наявні, але немає значного перевищення рівня 100% станом на 31.12.2017 року. Аналіз макропоказників розвитку економіки України свідчать про зниження факторів кумулятивної інфляції на наступний 2018 рік. (Інфляційний звіт НБУ). Тобто, якісні показники підтверджують, що **Україна на 31.12.2017 року не є гіперінфляційною країною.**

Проаналізувавши інші критерії, ми вважаємо, що за показниками наведеними у підпунктах в) і г) параграфа 3 МСБО 29 економічний стан в Україні не відповідає ситуації, що характеризується гіперінфляцією. Швидке сповільнення інфляції у 2017 році дозволило НБУ змінювати облікову ставку 5 разів протягом року. Як наслідок, у 2017 році спостерігалось зниження відсоткових ставок за депозитами. Крім цього, індекс заробітної плати у 2017 році у та серпні складав менше 100%. Також, не можна стверджувати, що продаж та придбання на умовах відстрочки платежу здійснюється за цінами, які компенсують очікувану втрату купівельної спроможності протягом періоду відстрочки платежу, тим паче, якщо цей строк є коротким.

Оскільки найбільш чітко визначений критерій для застосування до фінансової звітності норм МСБО 29 не виконується, і зважаючи на те, що згідно з МСБО 29 проведення перерахунку фінансової звітності є питанням судження управлінського персоналу кожної компанії, орган управління Компанії прийшов до висновку не застосовувати інфляційні коригування до фінансової звітності за 2017 рік.

33. ОЦІНКА ЗДАТНОСТІ ГРУПИ ЗДІЙСНЮВАТИ ДІЯЛЬНІСТЬ НА БЕЗПЕРЕРВНІЙ ОСНОВІ

Консолідовану фінансову звітність Групи складено з використанням припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку як того вимагає МСБО 1 «Подання фінансових звітів».

Управлінським персоналом проведено розширений аналіз основних показників, що визначають фінансово-господарський стан. За результатами проведеного аналізу та із врахуванням доступу до фінансових ресурсів, управлінський персонал дійшов висновку про здатність *Групи* продовжувати діяльність на безперервній основі. При цьому, зміни у законодавчо-нормативних актах, прийняття яких не можна прогнозувати на дату складання фінансової звітності, можуть теоретично вплинути на невизначеність у цьому питанні, що на дату звітності передбачити неможливо.

34. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ

Після звітної дати та до моменту затвердження фінансової звітності враховується наявність Угоди Дочірньої компанії про наміри купівлі-продажу акцій ПАТ «ЗНВ КІФ «БРОКБІЗНЕС» в 1 кварталі 2018 року за фіксованою ціною продажу, визначеному в Угоді про наміри. Ціна продажу акцій Угоди про наміри відповідає ціні продажу акцій за операціями, проведеними протягом 2017 року. Враховуючи наявність Угоди про наміри купівлі-продажу акцій ПАТ «ЗНВ КІФ «БРОКБІЗНЕС», Компанія визначає справедливую вартість фінансових інвестицій ПАТ «ЗНВ КІФ «БРОКБІЗНЕС» на основі вартості майбутніх грошових потоків.

Інших подій після звітної дати та до дати затвердження фінансової звітності керівництвом, що могли б мати вплив на показники складеної фінансової звітності, не було

Голова Правління

В.О Арбузіна

Головний бухгалтер

Л.В.Гутник